

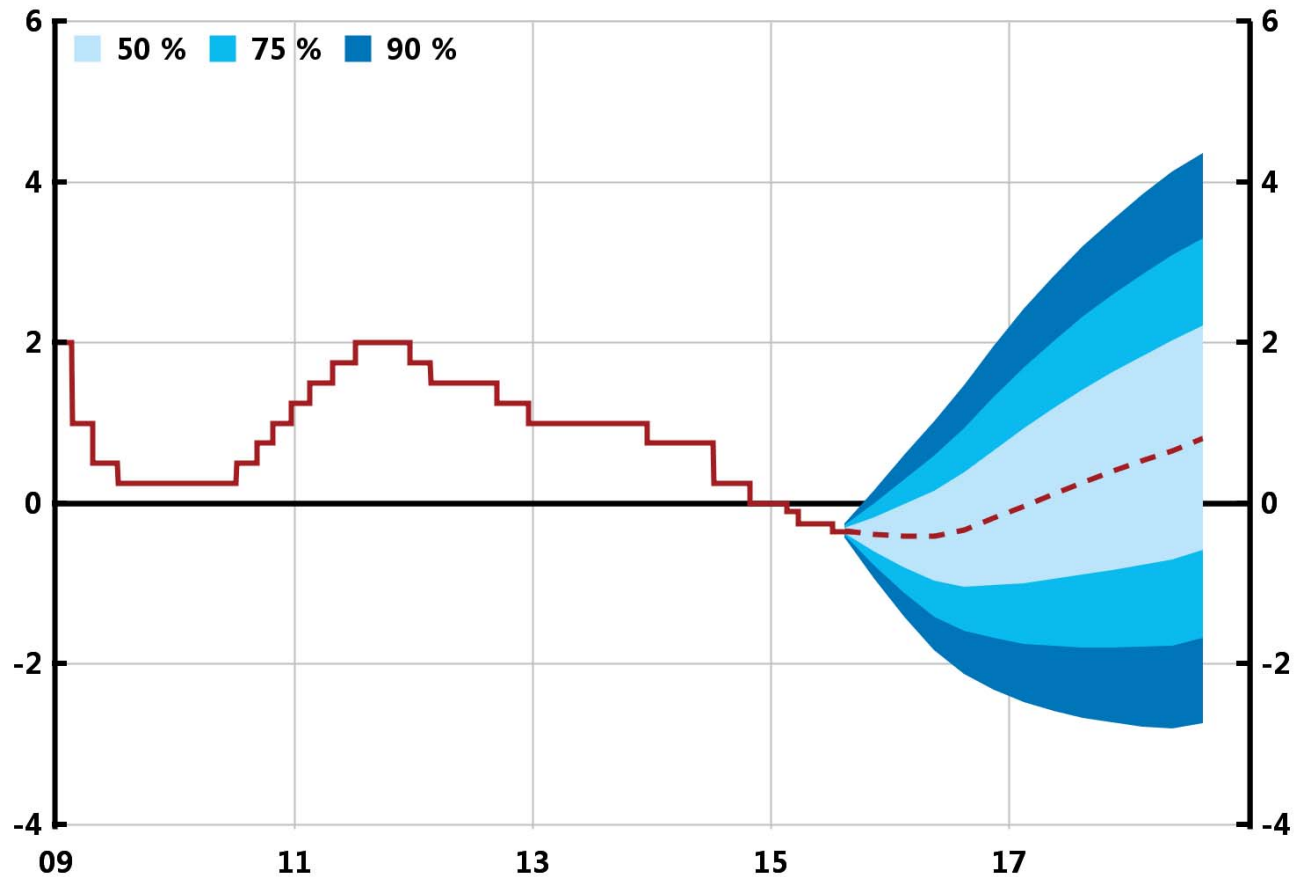
Penningpolitisk
rapport
september 2015

Kapitel 1

Diagram 1.1. Reporänta med osäkerhetsintervall

Procent

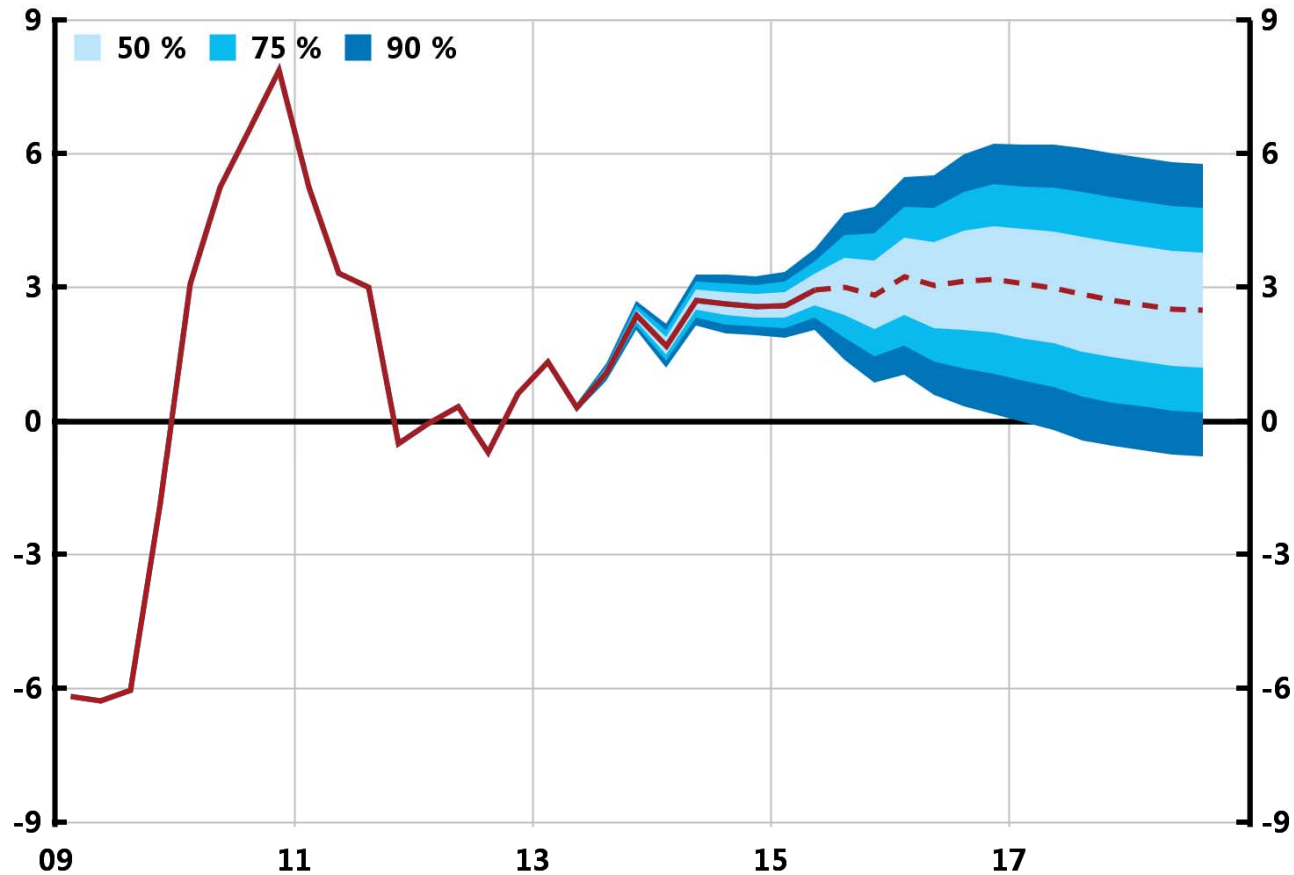

Anm. Osäkerhetsintervallen är baserade på Riksbankens historiska prognosfel samt på riskpremiejusterade terminsräntors prognosfel för perioden 1999 till dess att Riksbanken började publicera prognoser för reporäntan under 2007. Osäkerhetsintervallen tar inte hänsyn till att det kan finnas en nedre gräns för reporäntan. Utfall är dagsdata och prognos avser kvartalsmedelvärden.

Källa: Riksbanken

Diagram 1.2. BNP med osäkerhetsintervall

Årlig procentuell förändring, säsongsrensade data

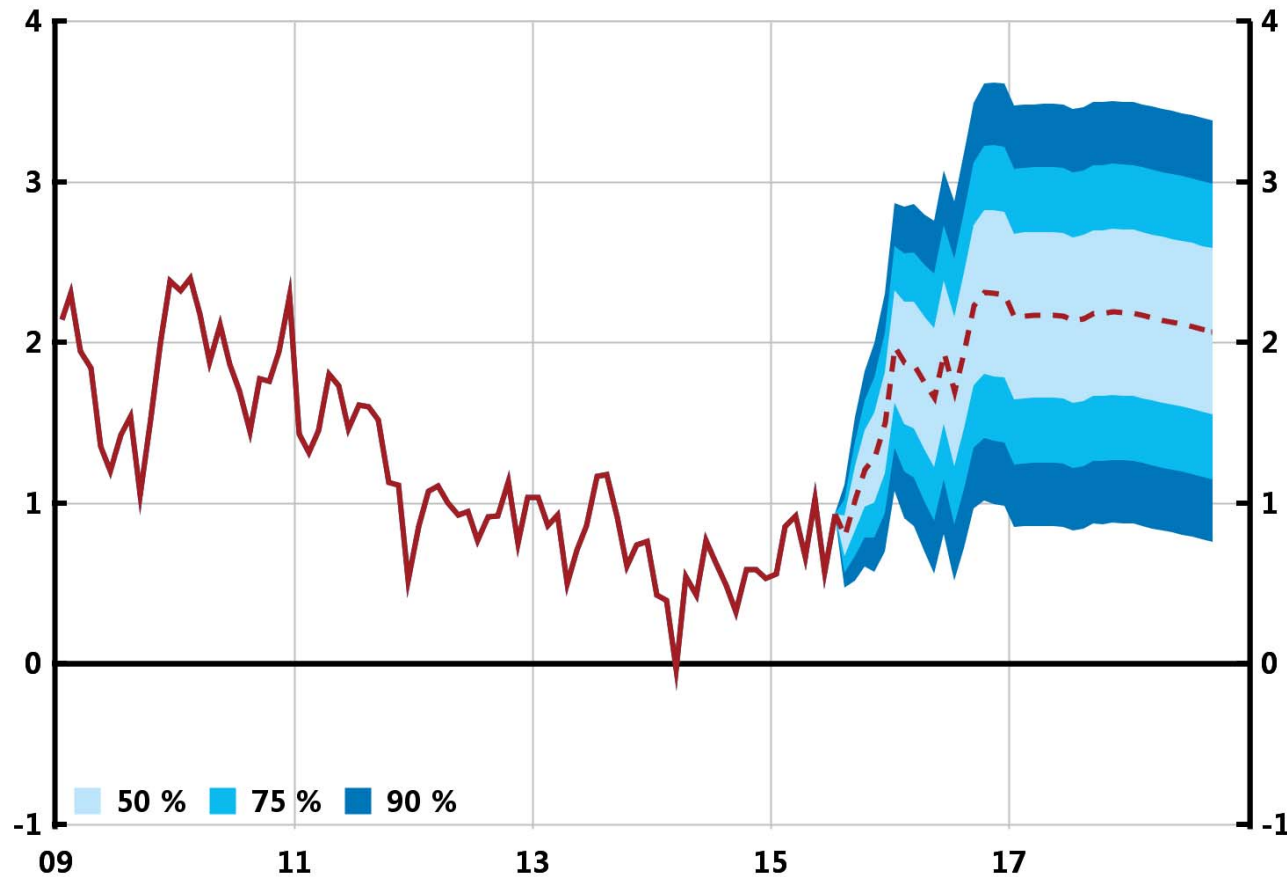

Anm. Osäkerhetsintervallen är baserade på Riksbankens historiska prognosfel. För BNP råder det osäkerhet även om utfallen eftersom nationalräkenskaperna revideras flera år efter första publicering.

Källor: SCB och Riksbanken

Diagram 1.3. KPIF med osäkerhetsintervall

Årlig procentuell förändring

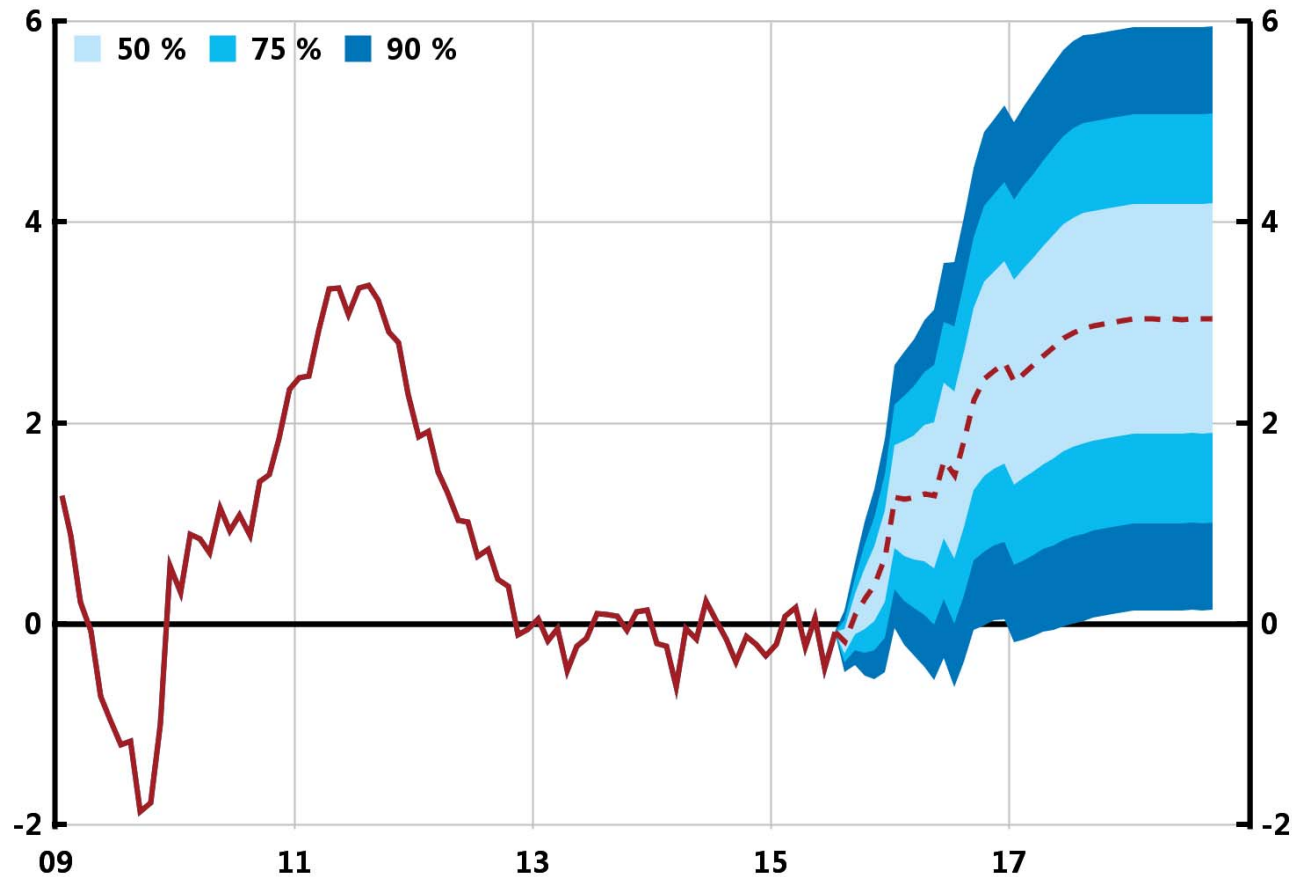

Anm. Osäkerhetsintervallen är baserade på Riksbankens historiska prognosfel. KPIF är KPI med fast bostadsränta.

Källor: SCB och Riksbanken

Diagram 1.4. KPI med osäkerhetsintervall

Årlig procentuell förändring

Anm. Osäkerhetsintervallen är baserade på Riksbankens historiska prognosfel.

Källor: SCB och Riksbanken

Diagram 1.5. KPIF exklusive energi

Årlig procentuell förändring

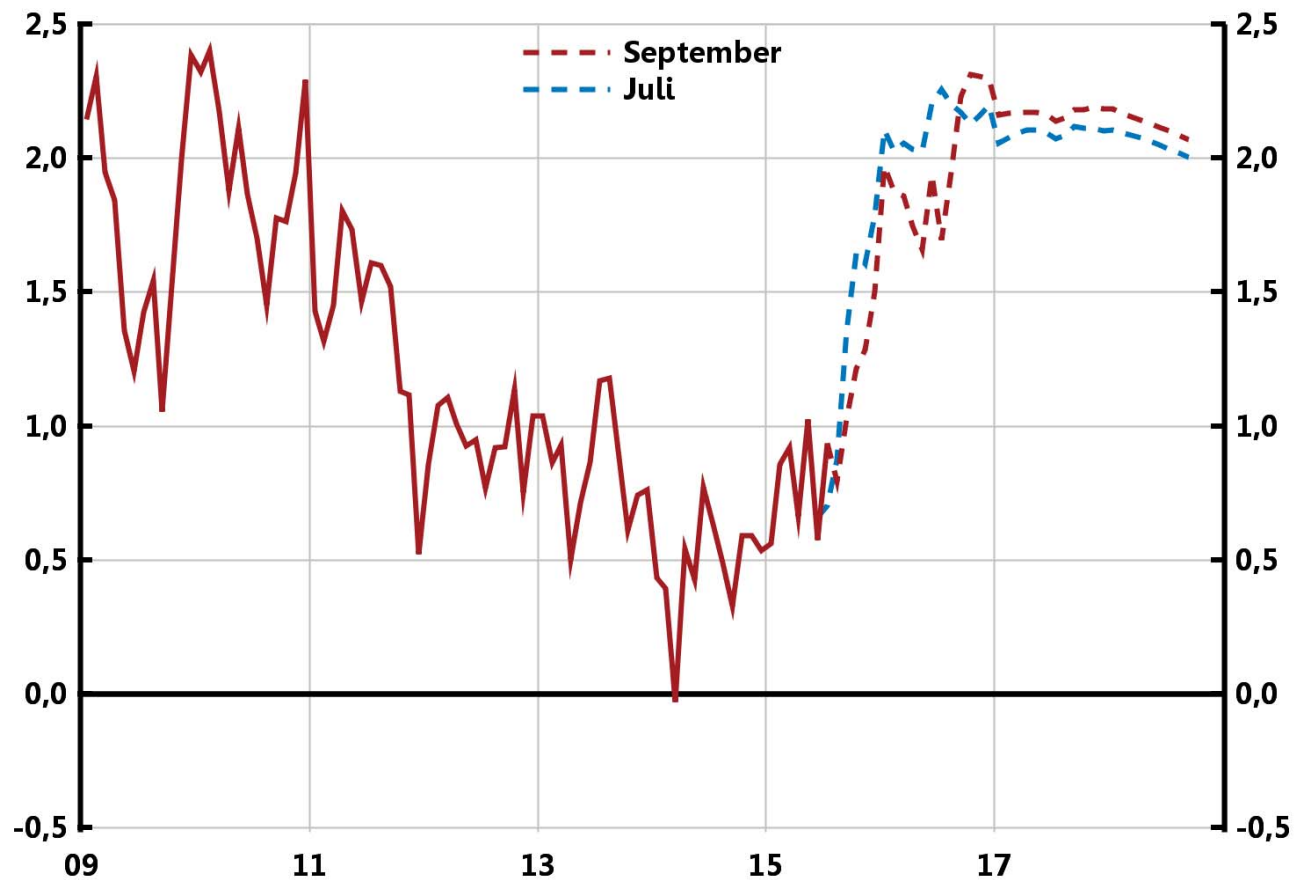

Anm. KPIF är KPI med fast bostadsränta.

Källor: SCB och Riksbanken

Diagram 1.6. KPIF

Årlig procentuell förändring

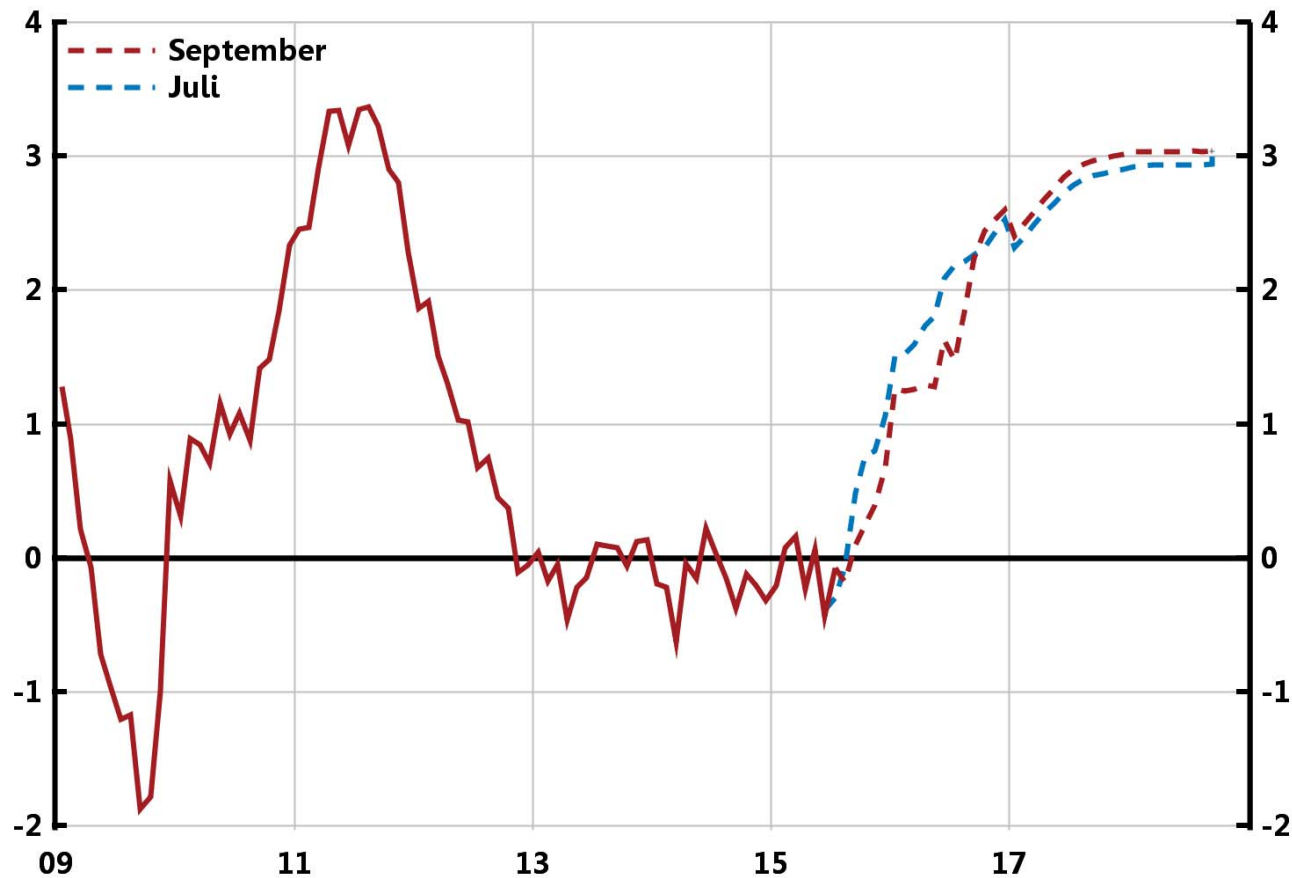
Anm. KPIF är KPI med fast bostadsränta.

Källor: SCB och Riksbanken

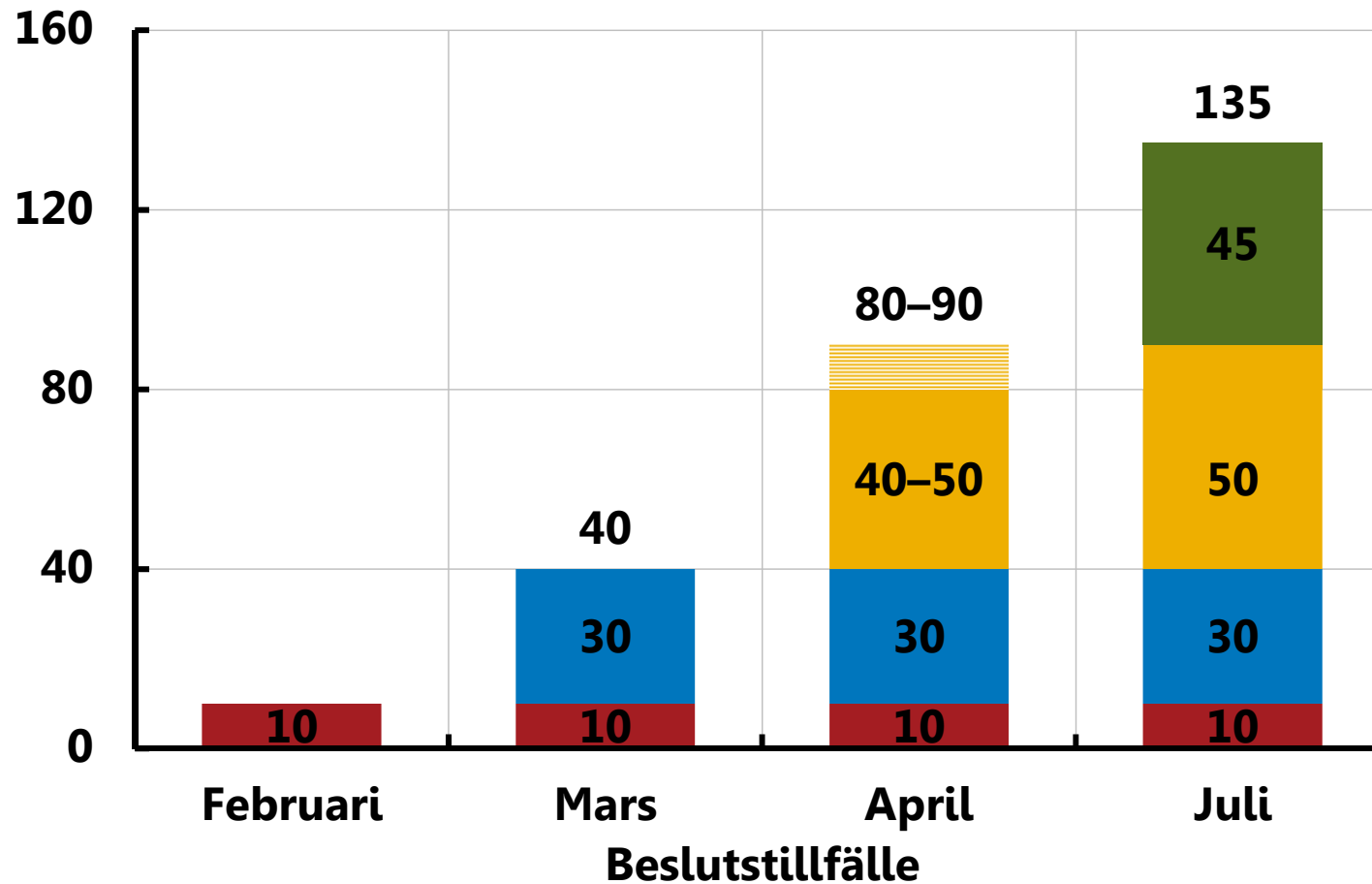
Diagram 1.7. KPI

Årlig procentuell förändring

Diagram 1.8. Riksbankens beslutade köp av statsobligationer

Miljarder kronor

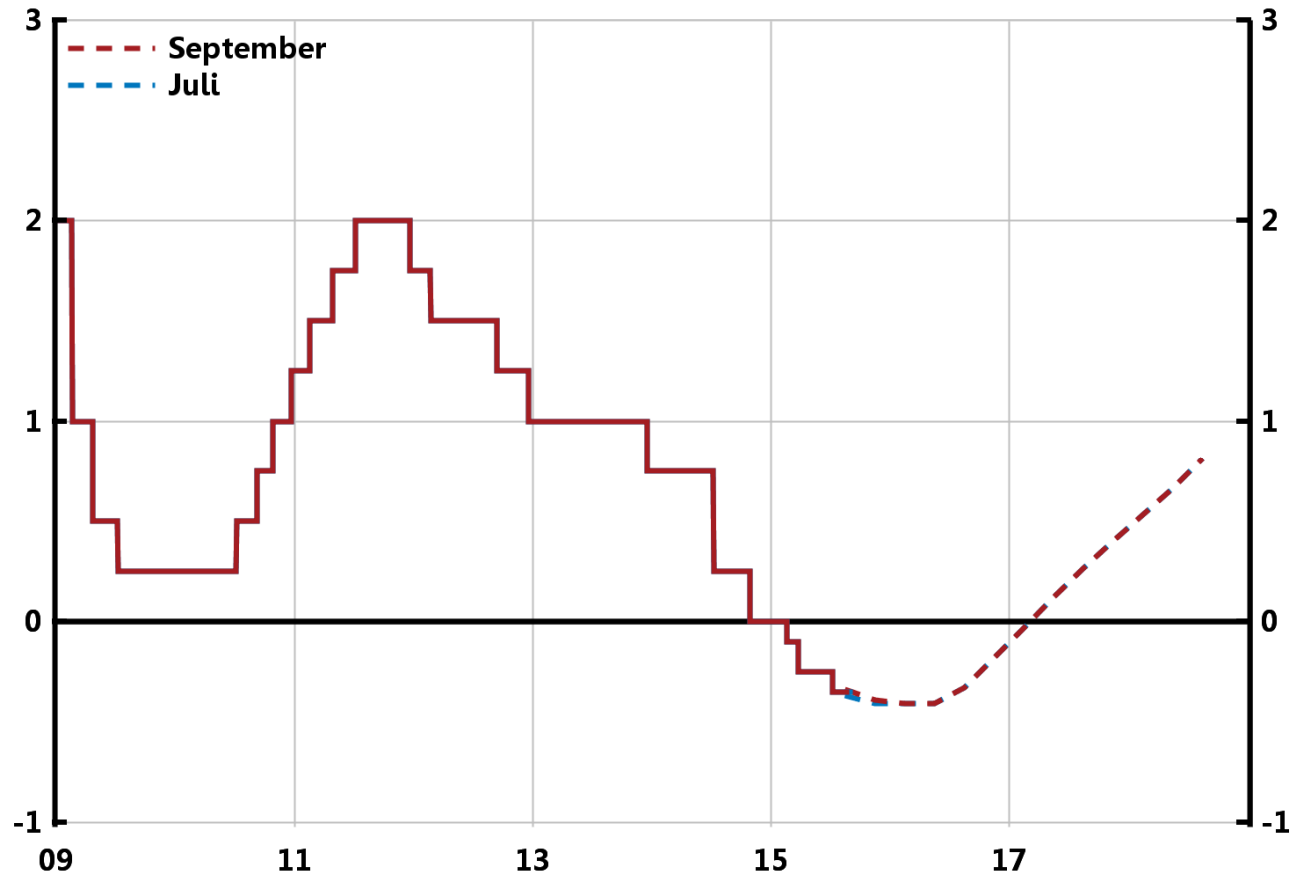

Anm. Köpen av statsobligationer kommer att genomföras fram till årets slut.

Källa: Riksbanken

Diagram 1.9. Reporänta

Procent

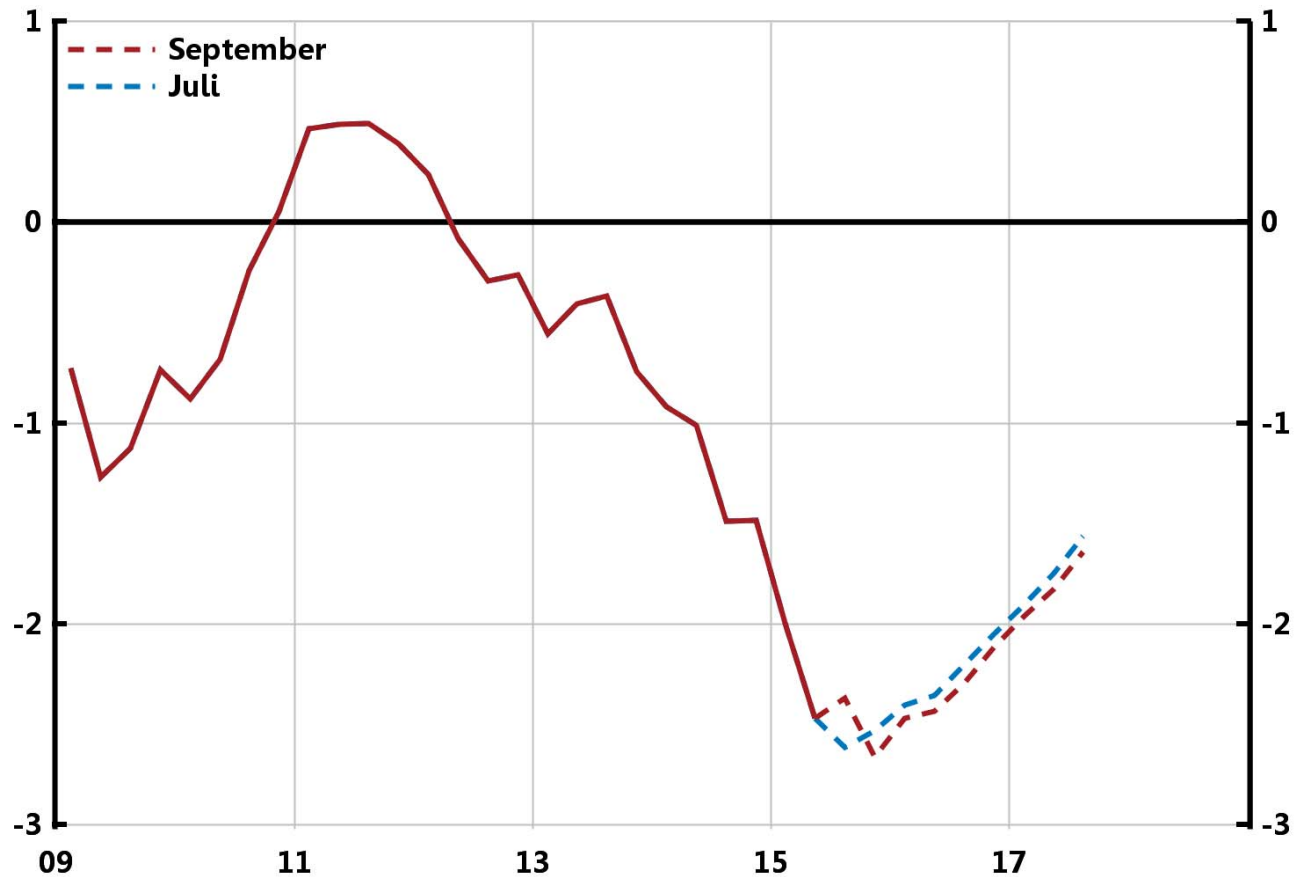

Anm. Utfall är dagsdata och prognoser avser kvartalsmedelvärden.

Källa: Riksbanken

Diagram 1.10. Real reporänta

Procent, kvartalsmedelvärden

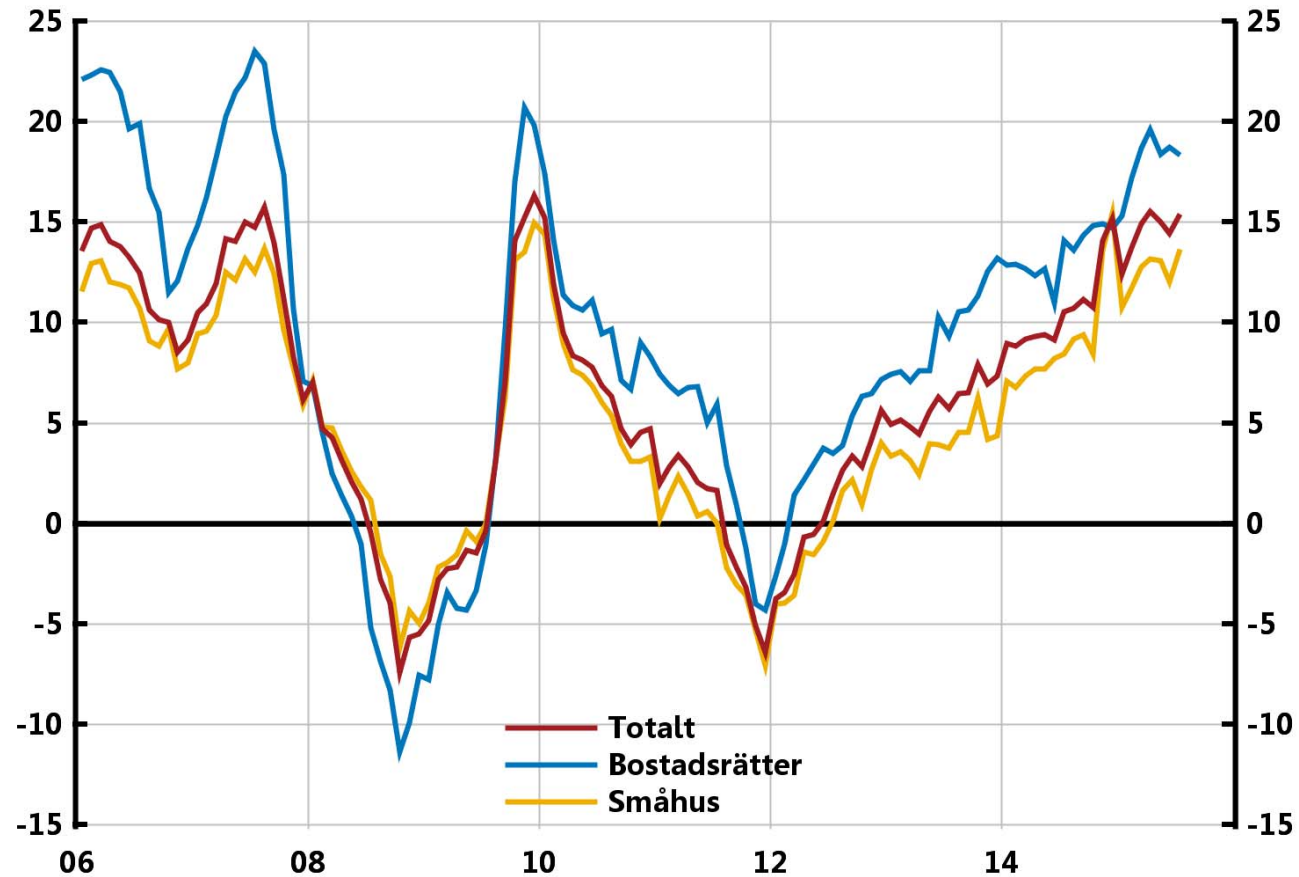

Anm. Den reala reporäntan är beräknad som ett medelvärde av Riksbankens reporänteprognos för det kommande året minus inflationsprognos (KPIF) för motsvarande period.

Källor: SCB och Riksbanken

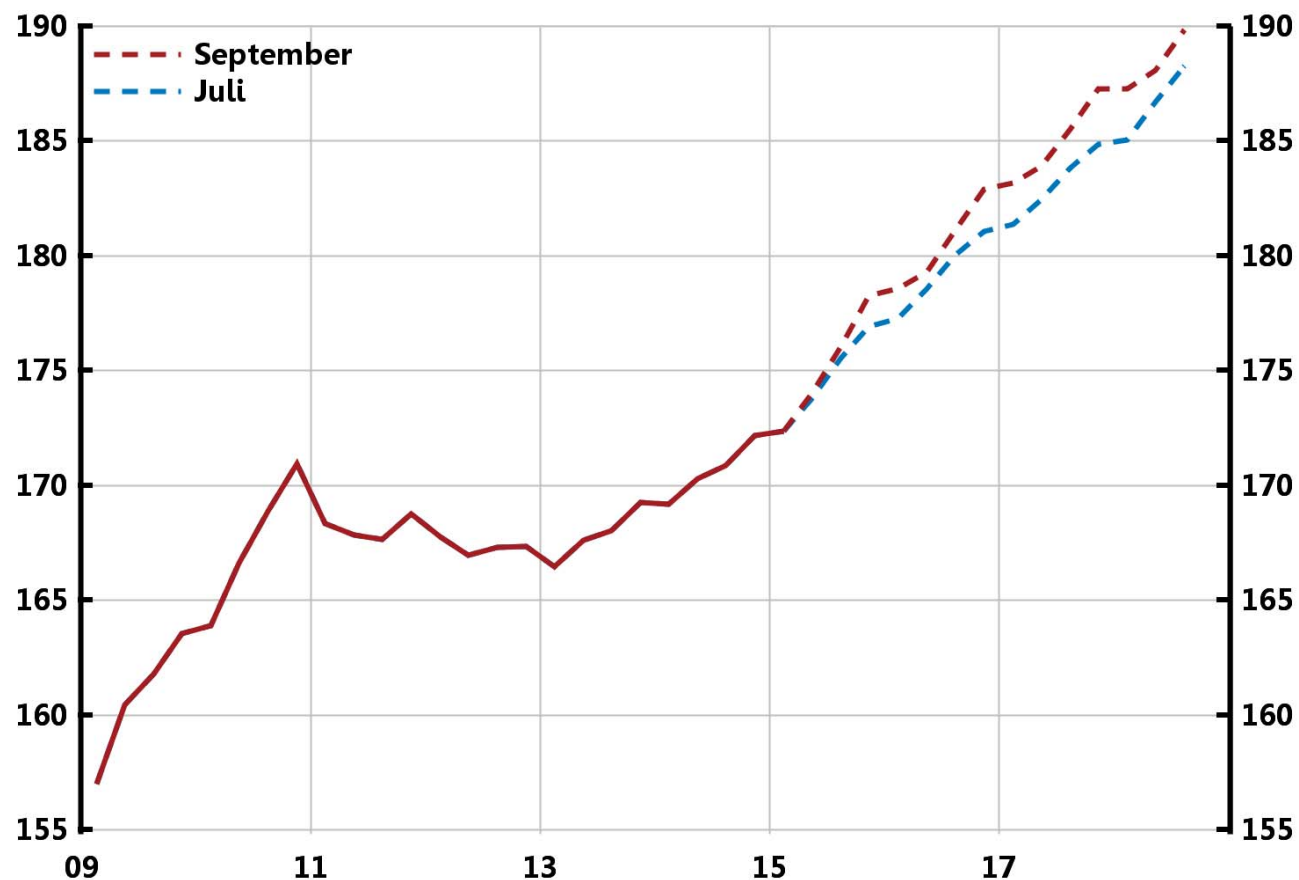
Diagram 1.11. Bostadspriser

Årlig procentuell förändring

Diagram 1.12. Hushållens skulder

Procent av disponibel inkomst

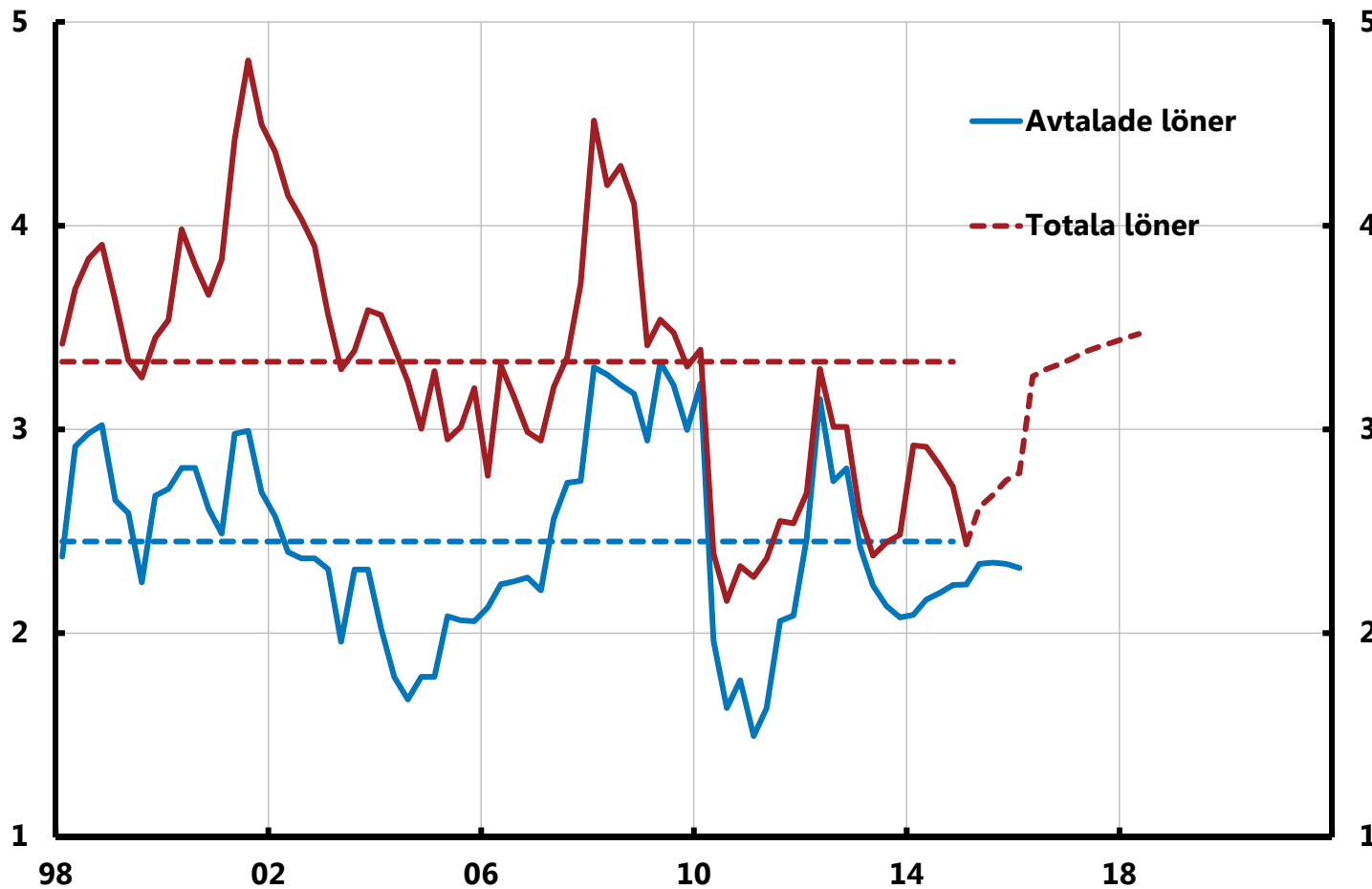

Anm. Hushållens totala skulder som andel av deras disponibla inkomster summerade över de senaste fyra kvartalen.

Källor: SCB och Riksbanken

Diagram 1.13. Totala- och avtalade nominella löner

Årlig procentuell förändring

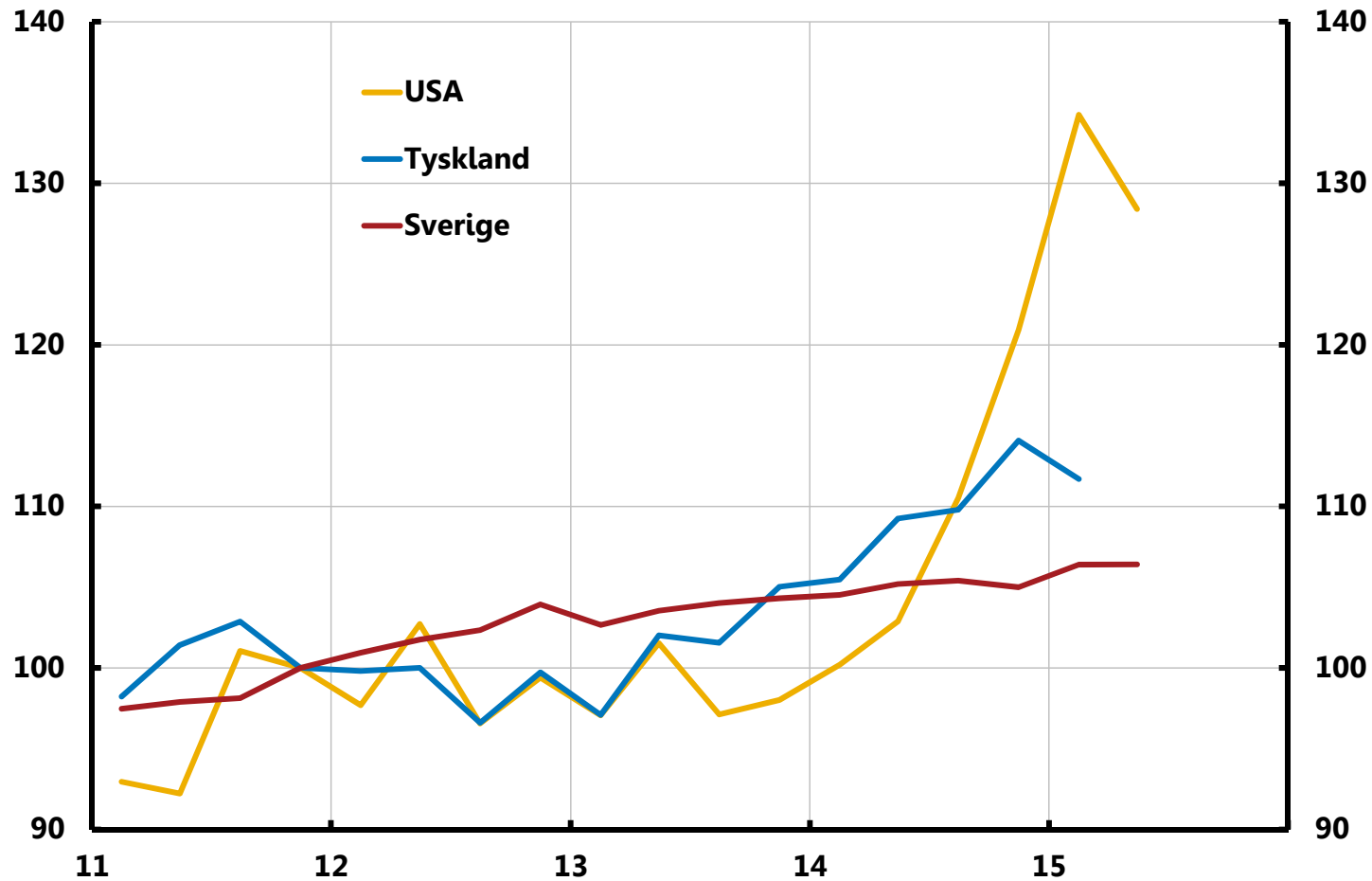

Anm. Streckade horisontella linjer avser ett genomsnitt mellan 1998 och 2014.

Källor: Medlingsinstitutet och Riksbanken

Diagram 1.14. Arbetskostnad per producerad enhet

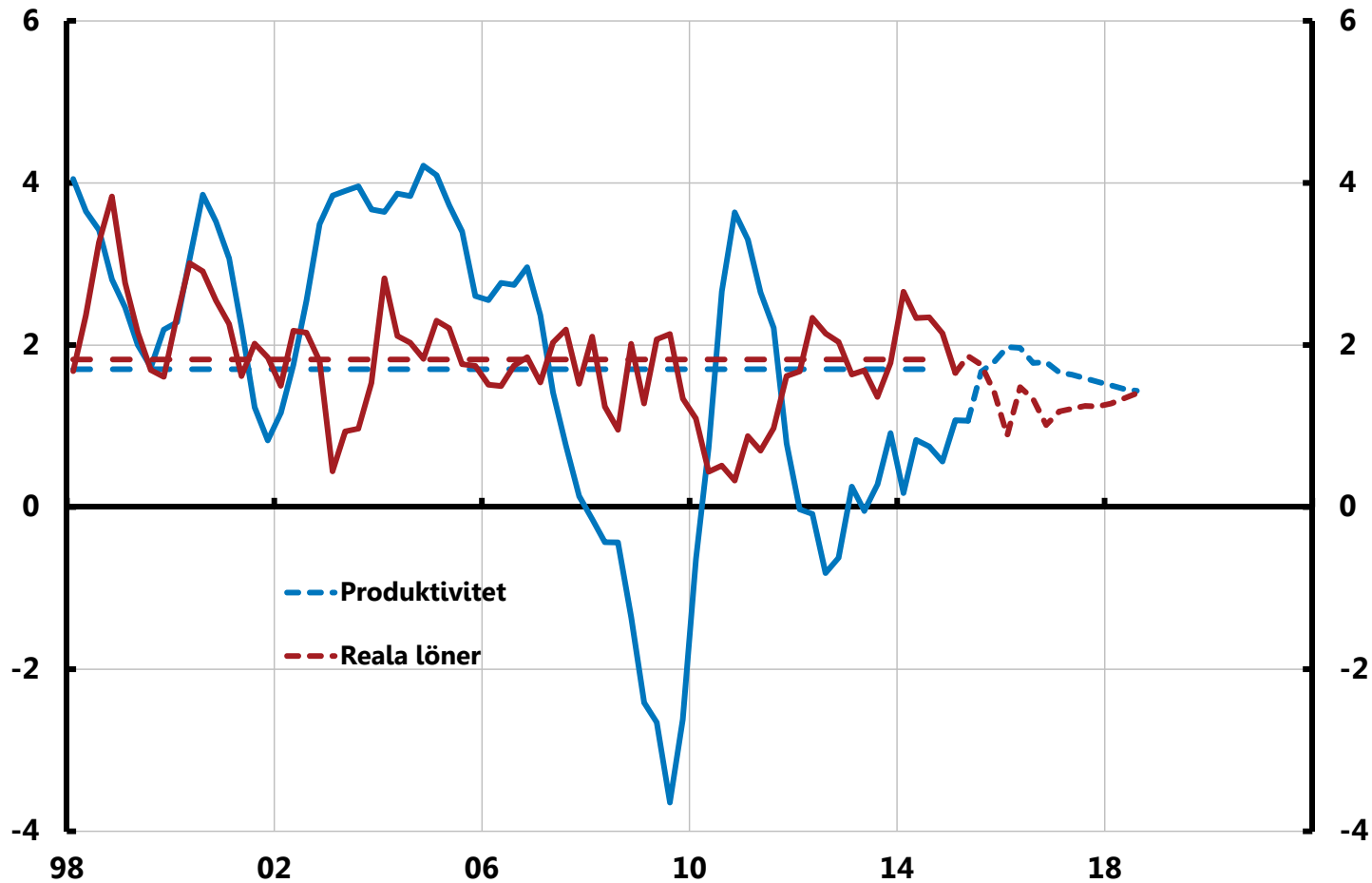
Gemensam valuta, index 2011 kv4 = 100

Diagram 1.15. Reala löner och produktivitet

Årlig procentuell förändring

Anm. Reala löner är deflaterade med KPIF. Produktivitet är ett fyra kvartals glidande medelvärde. Streckade horisontella linjer avser ett genomsnitt mellan 1998 och 2014.

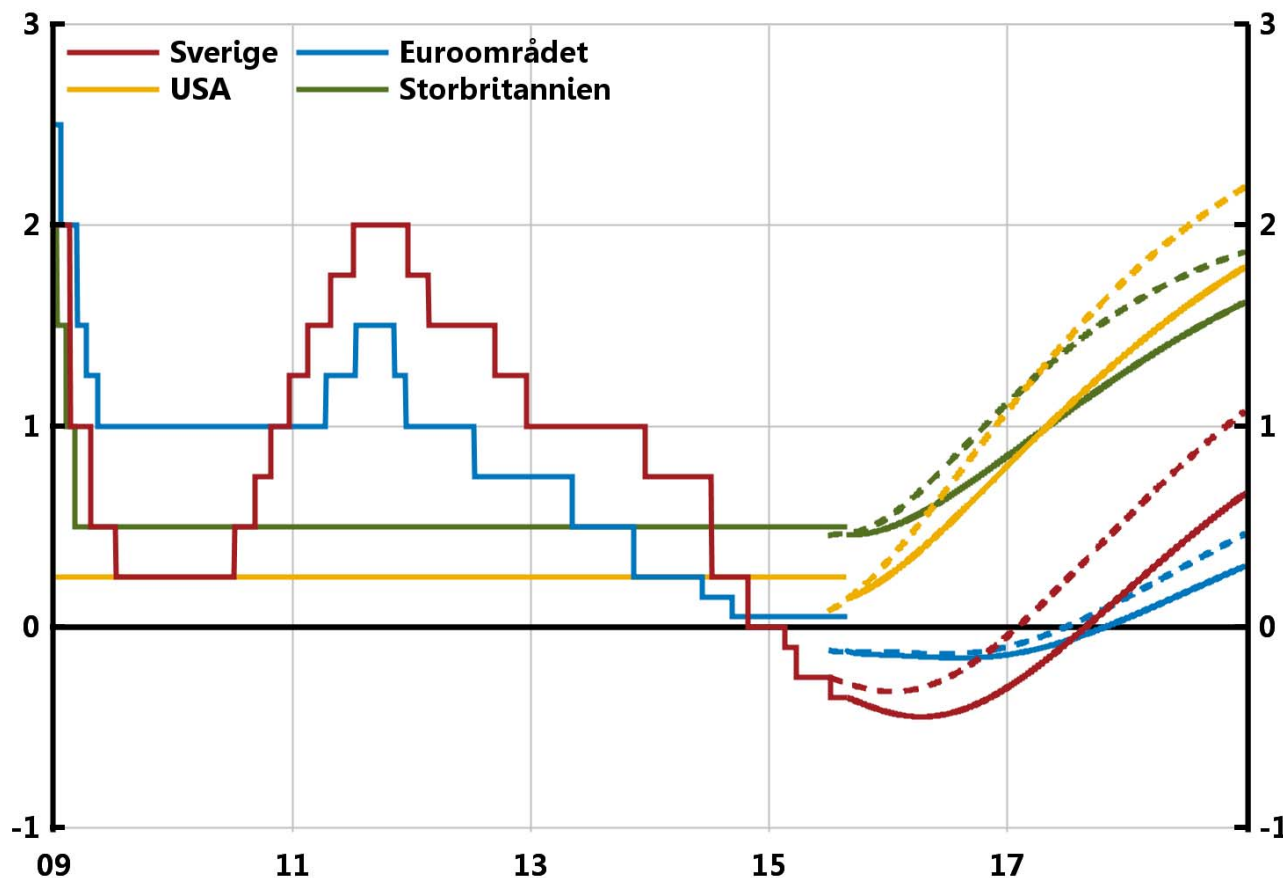
Källor: Medlingsinstitutet, SCB och Riksbanken

Kapitel 2

Diagram 2.1. Styrräntor och ränteförväntningar enligt terminsprissättning

Procent

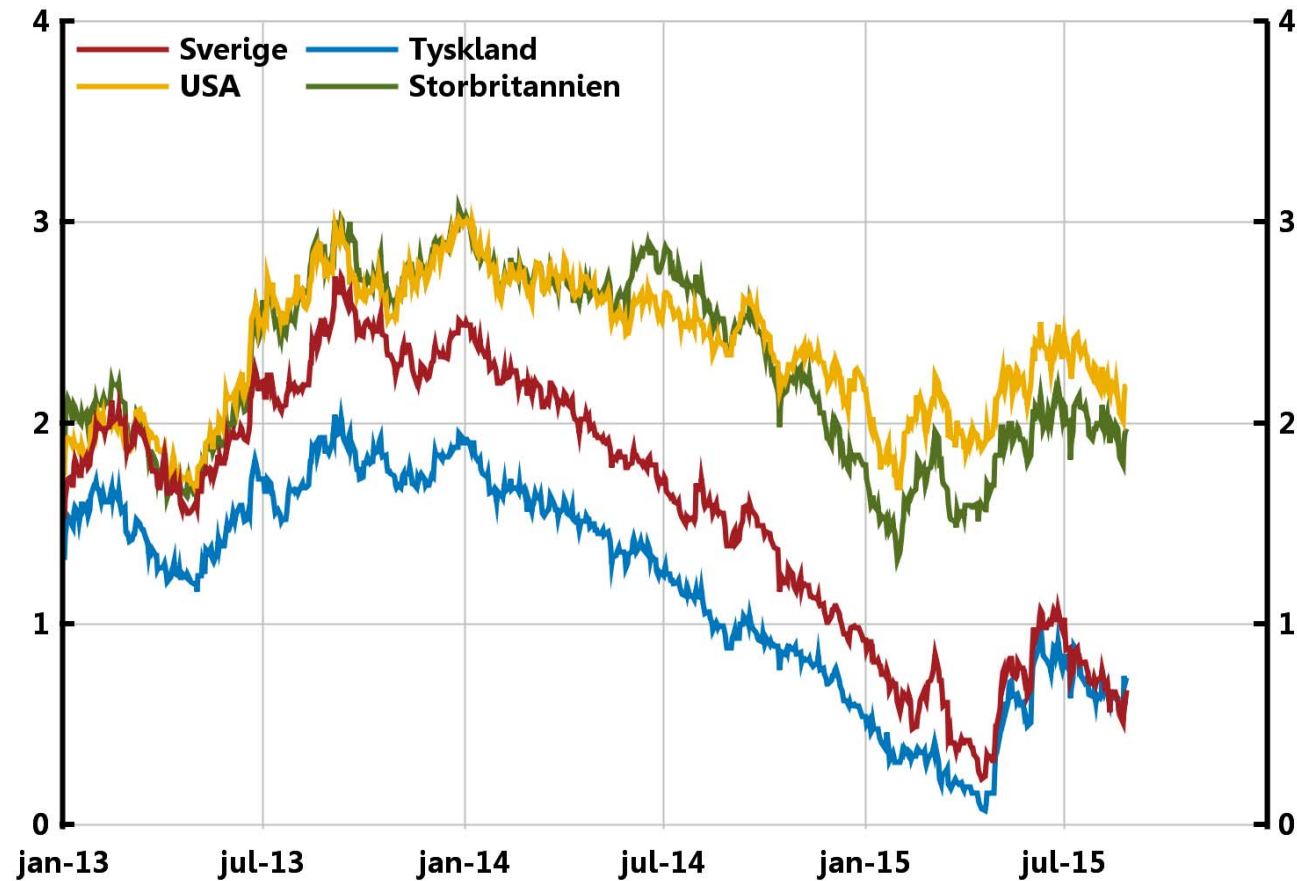

Anm. Terminsräntorna beskriver förväntad dagslåneränta, vilket inte alltid motsvarar den officiella styrräntan. Heldragna linjer är skattade 2015-08-31, streckade linjer 2015-07-01.

Källor: Macrobond och Riksbanken

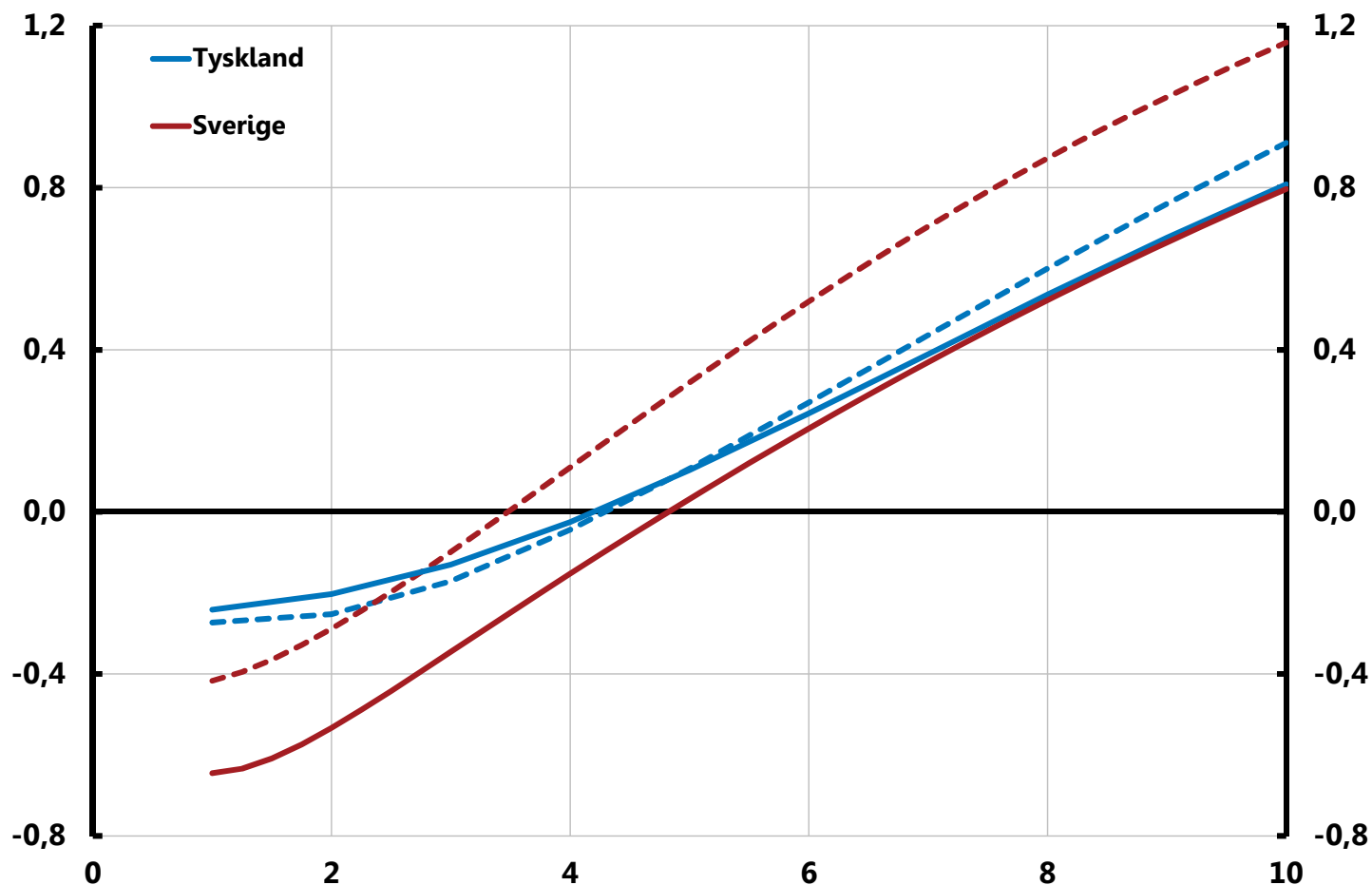
Diagram 2.2. Statsobligationsräntor, 10 års löptid

Procent

Diagram 2.3. Avkastningskurvor i Sverige och Tyskland

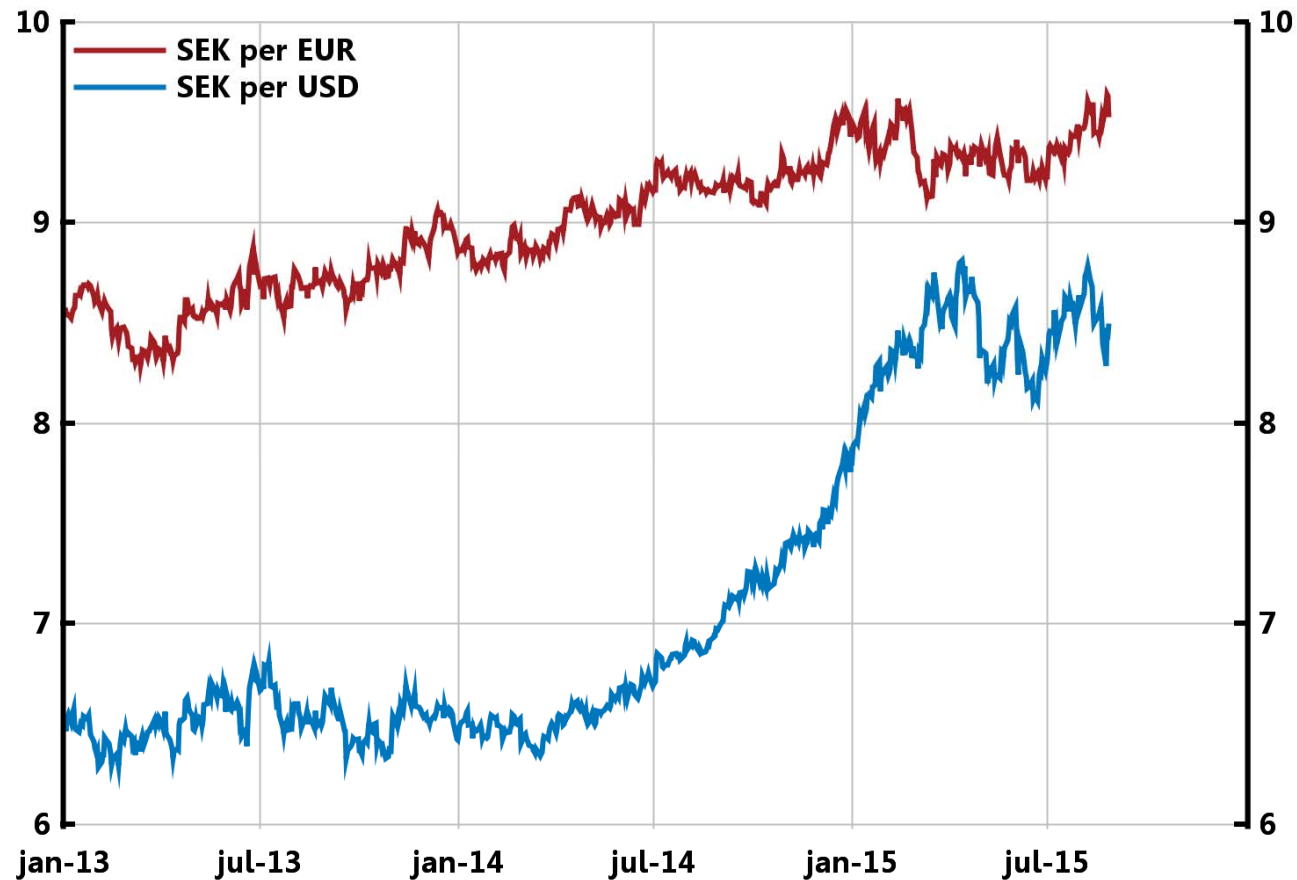
Procent

Anm. Horisontell axel avser löptid i år. Avkastningskurvorna är nollkupongsräntor interpolerade från obligationskurser med Nelson-Siegel metoden. Heldragna linjer är skattade 2015-08-31, streckade linjer 2015-07-01. Källor: Deutsche Bundesbank, Thomson Reuters och Riksbanken

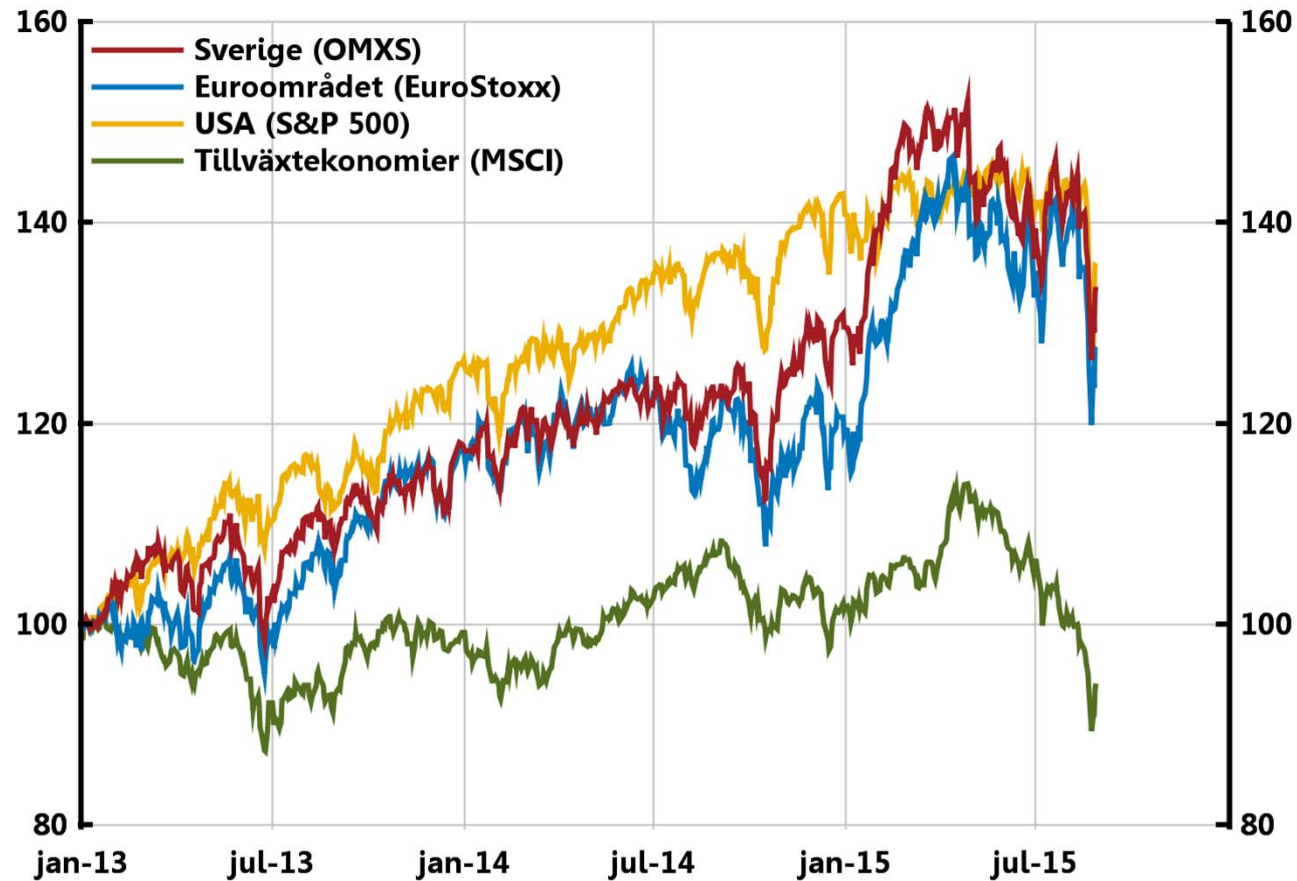
Diagram 2.4. Kronans utveckling mot euron och dollarn

SEK per utländsk valuta

Diagram 2.5. Börsutveckling

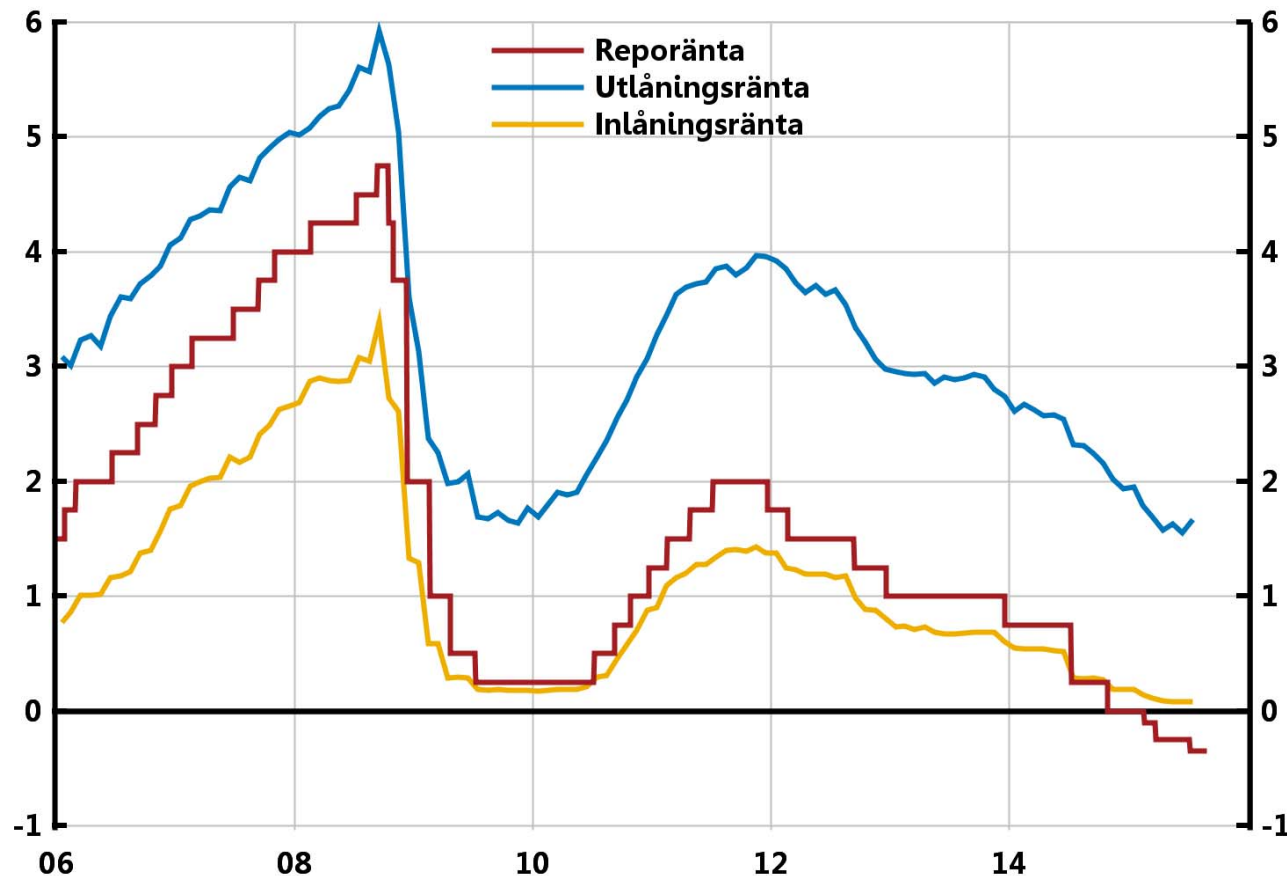
Index, 2013-01-02 = 100

Diagram 2.6. Reporänta samt in- och utlåningsränta till hushåll och företag, nya avtal

Procent

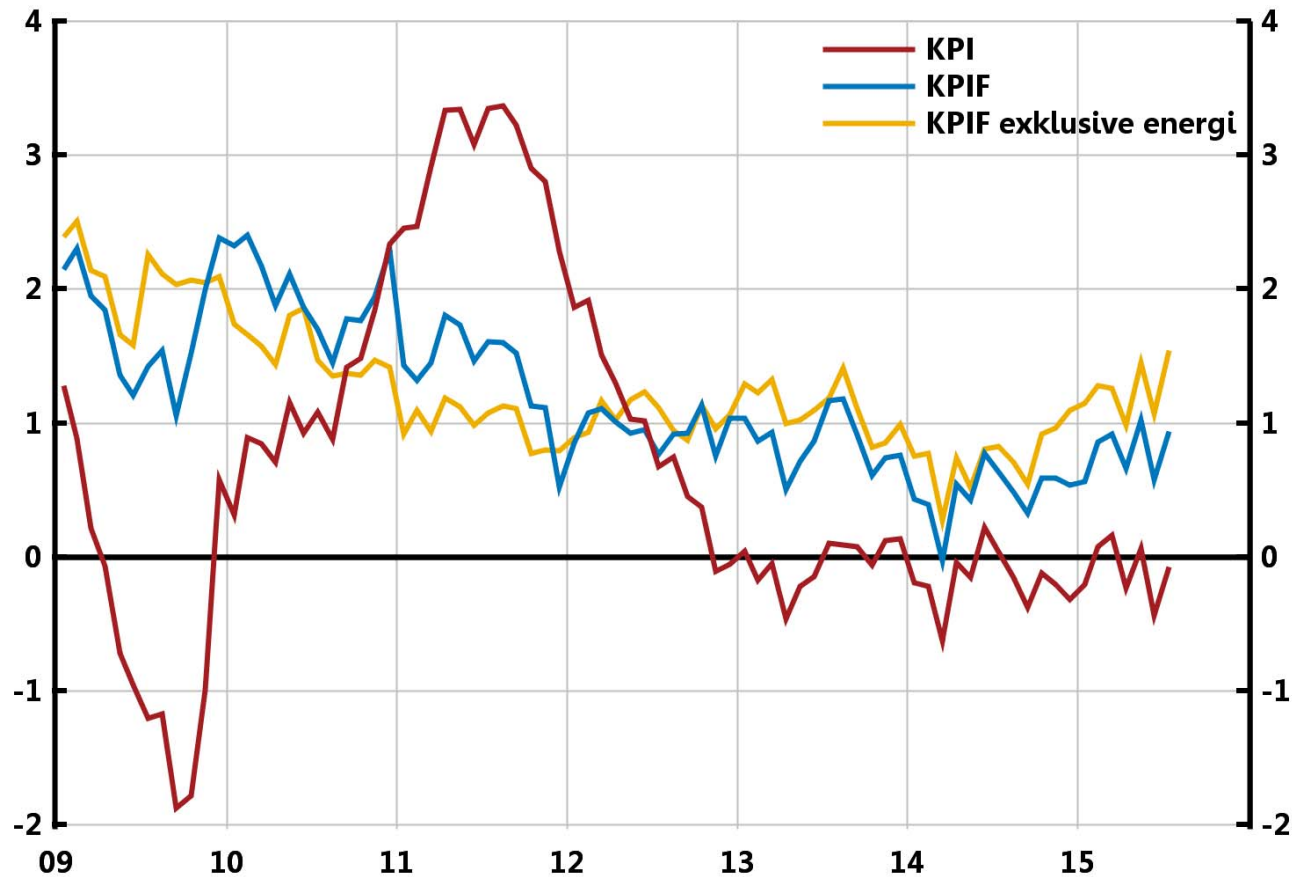

Kapitel 3

Diagram 3.1. KPI, KPIF och KPIF exklusive energi

Årlig procentuell förändring

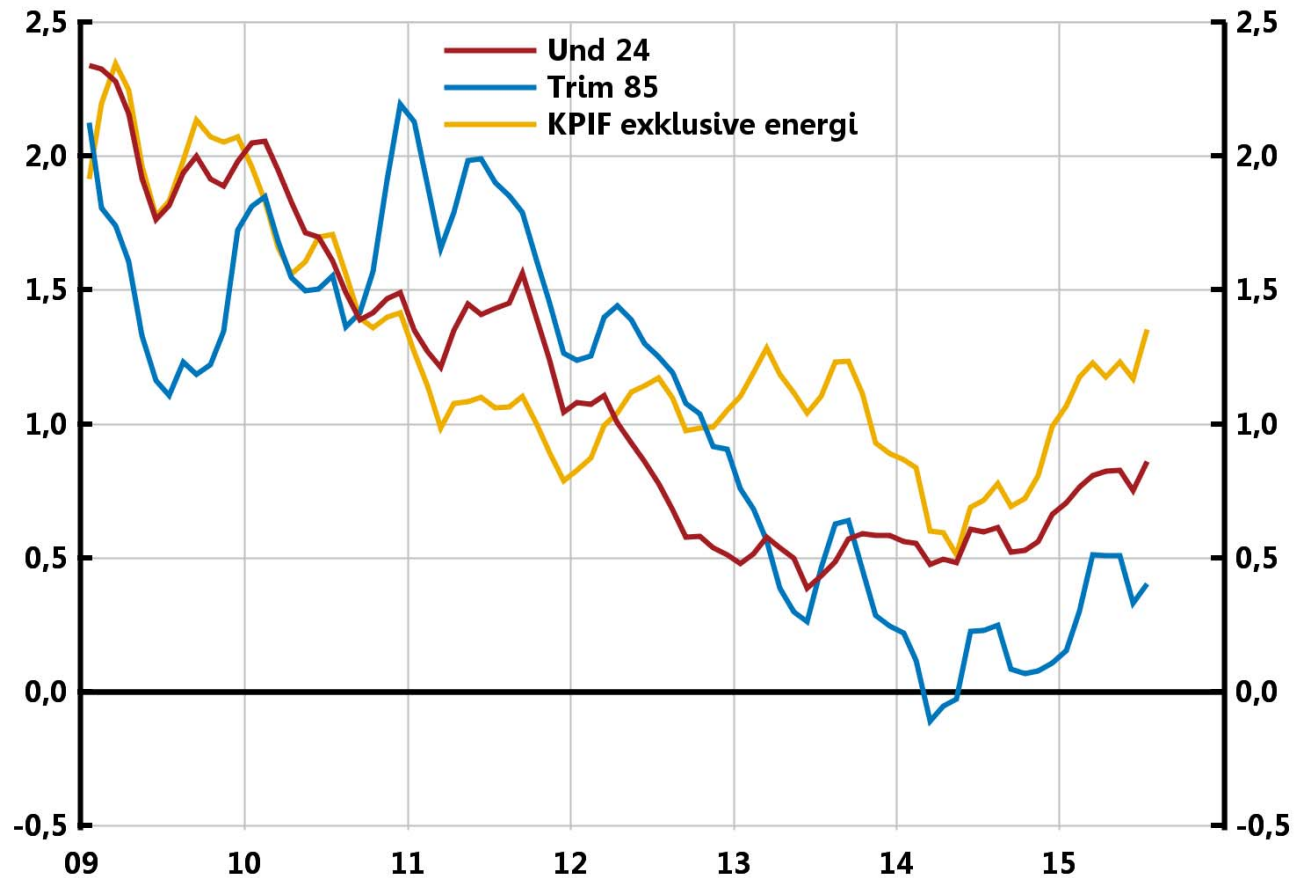

Anm. KPIF är KPI med fast bostadsränta.

Källa: SCB

Diagram 3.2. Mått på underliggande inflation

Årlig procentuell förändring, tre månaders glidande medelvärde

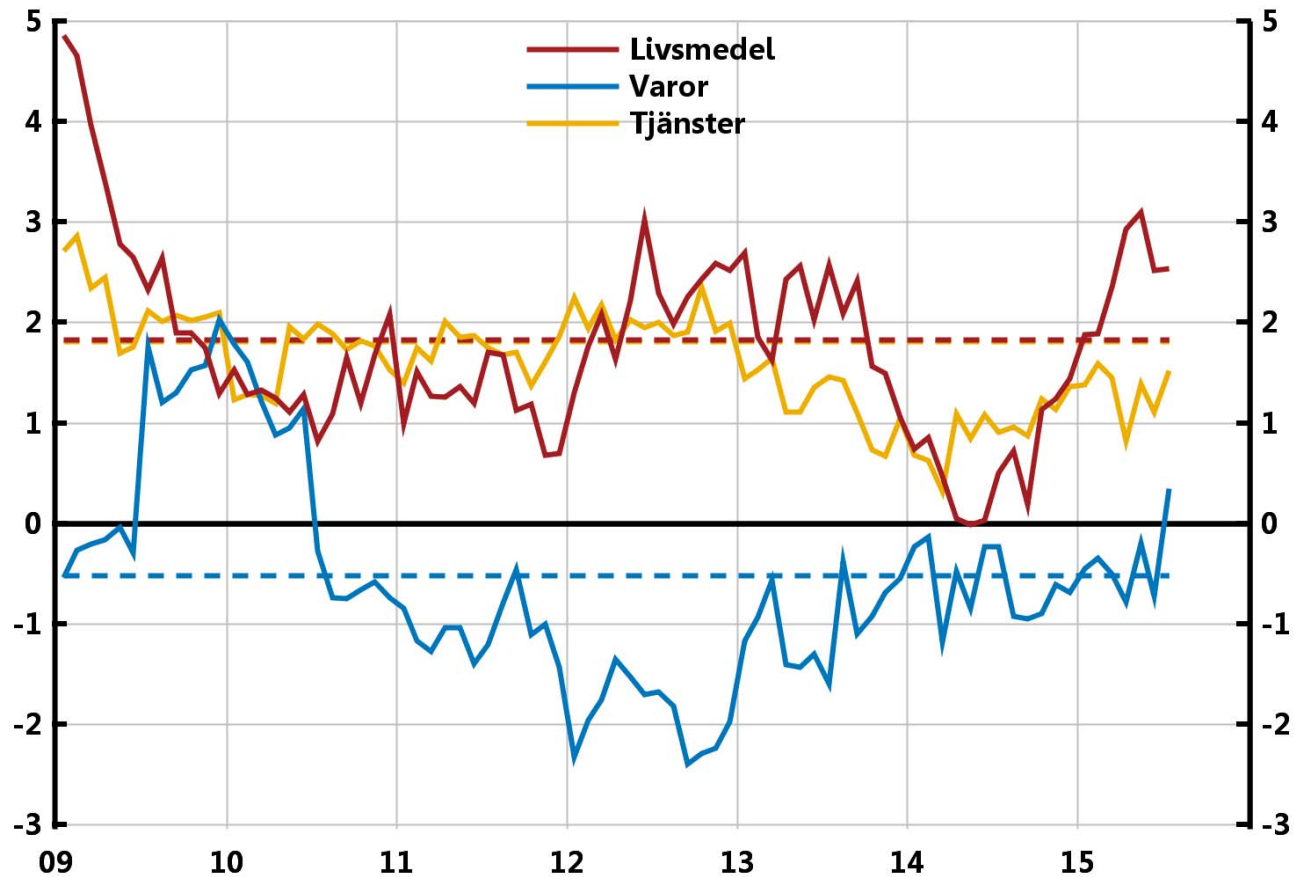

Anm. Und 24 och Trim 85 är statistiska mått beräknade utifrån KPI uppdelat på cirka 70 undergrupper. Und 24 är sammanvägd med vikter justerade för den historiska standardavvikelsen. I Trim 85 har de 7,5 procent högsta och de 7,5 procent lägsta årliga prisförändringarna exkluderats.

Källor: SCB och Riksbanken

Diagram 3.3. Livsmedels- varu- och tjänstepriser

Årlig procentuell förändring

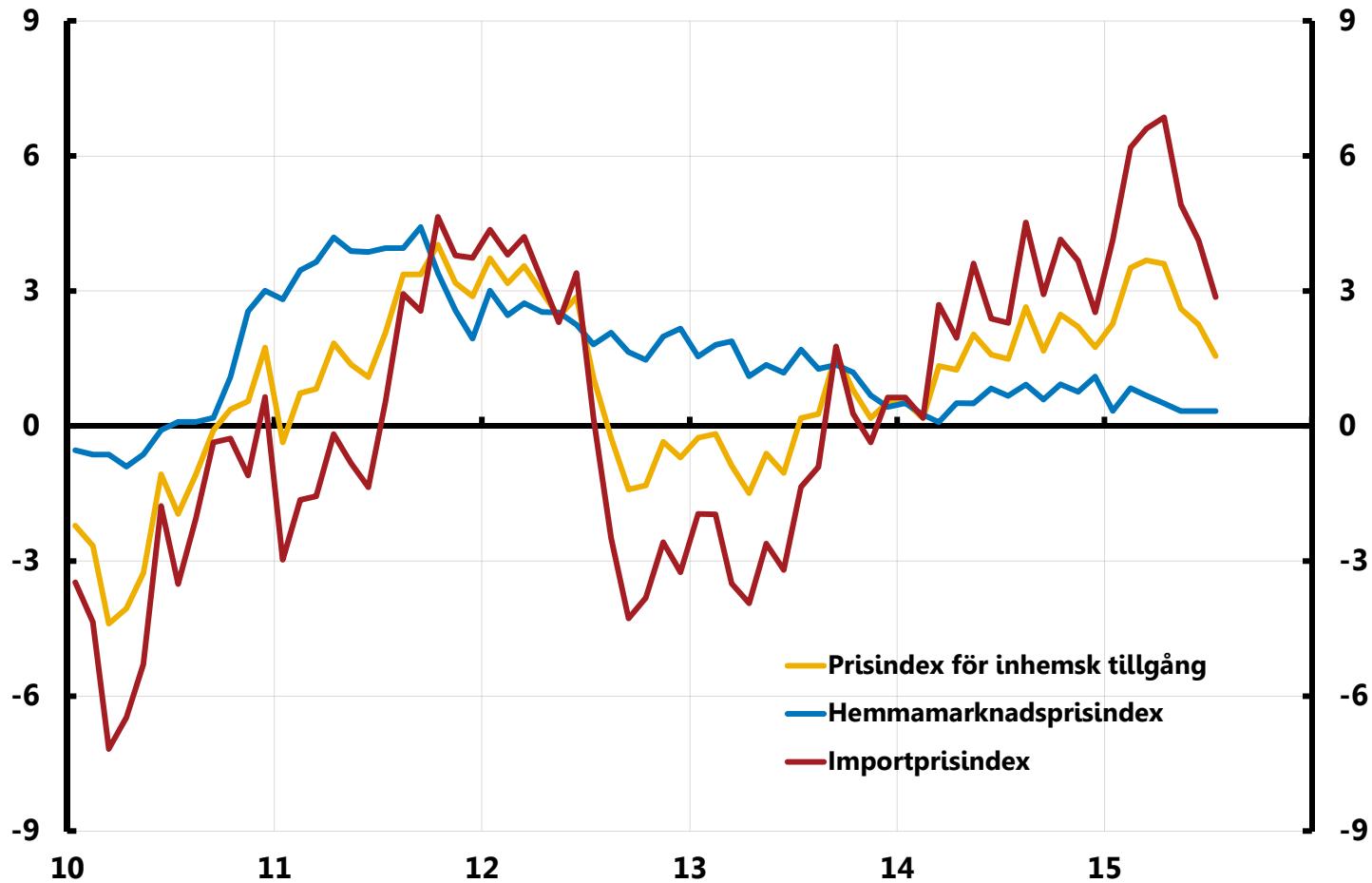

Anm. Streckade linjer avser genomsnitt för perioden 2000 till senaste utfall. Linjen som visar genomsnitt för tjänster sammanfaller med linjen som visar genomsnitt för livsmedel.

Källor: SCB och Riksbanken

Diagram 3.4. Konsumtionsvarupriser i producentledet

Årlig procentuell förändring

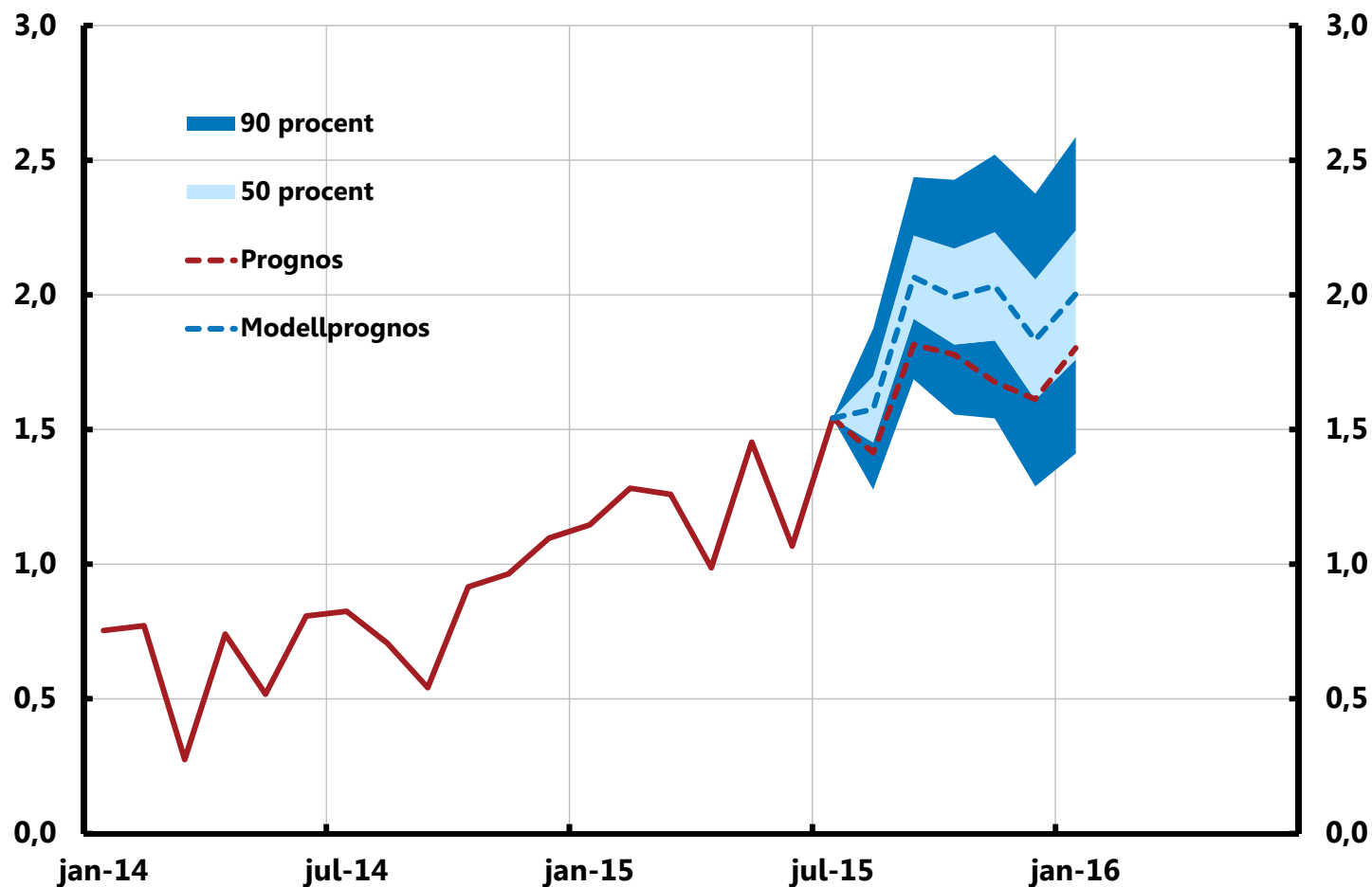

Anm. Prisindex för inhemsk tillgång är en sammanvägning av importpris- och hemmamarknadsprisindex.

Källa: SCB

Diagram 3.5. Modellprognos KPIF exklusive energi

Årlig procentuell förändring

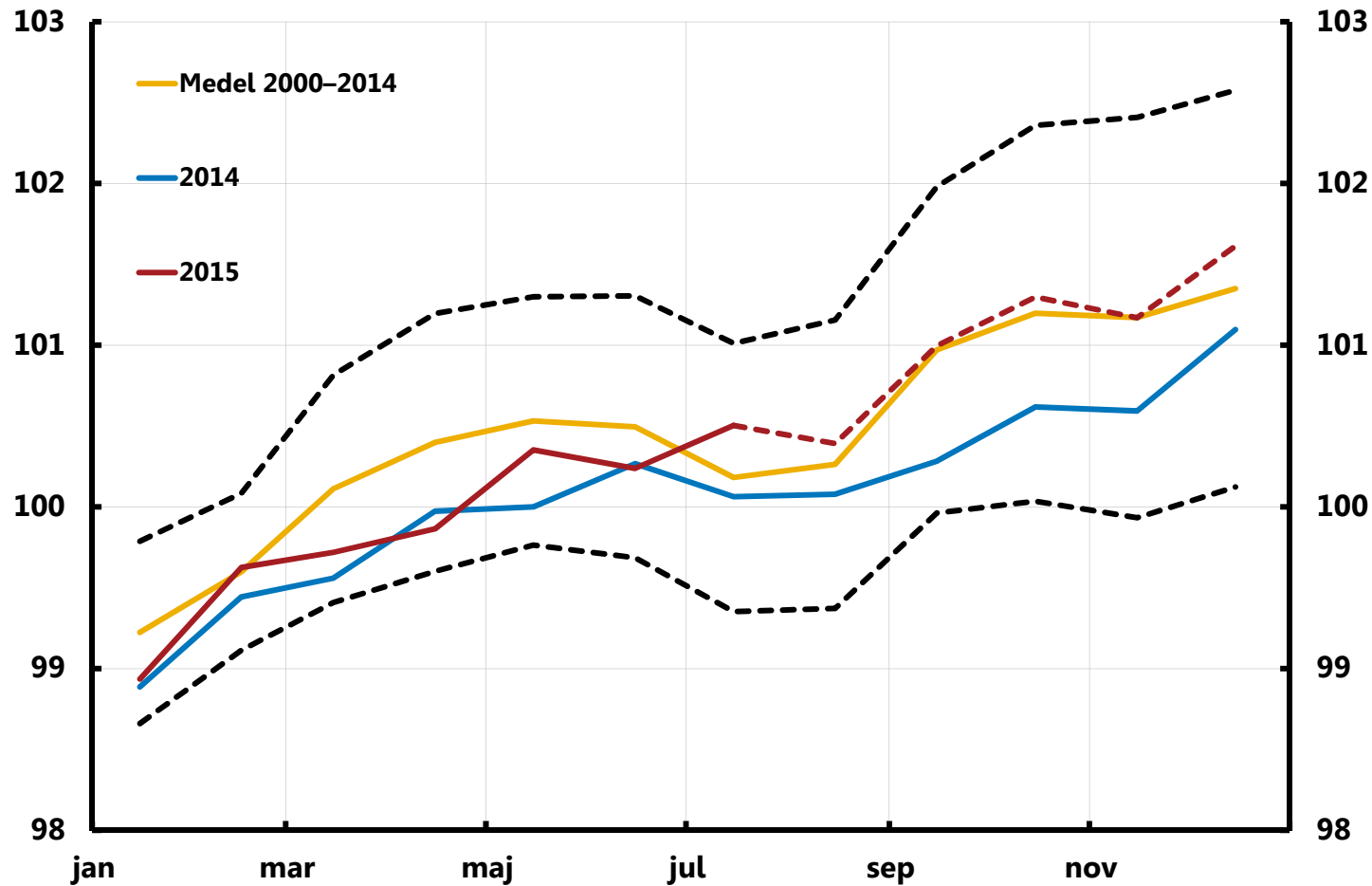

Anm. KPIF är KPI med fast bostadsränta.

Källor: SCB och Riksbanken

Diagram 3.6. Månadsvis utveckling i KPIF exklusive energi

Index, december föregående år = 100

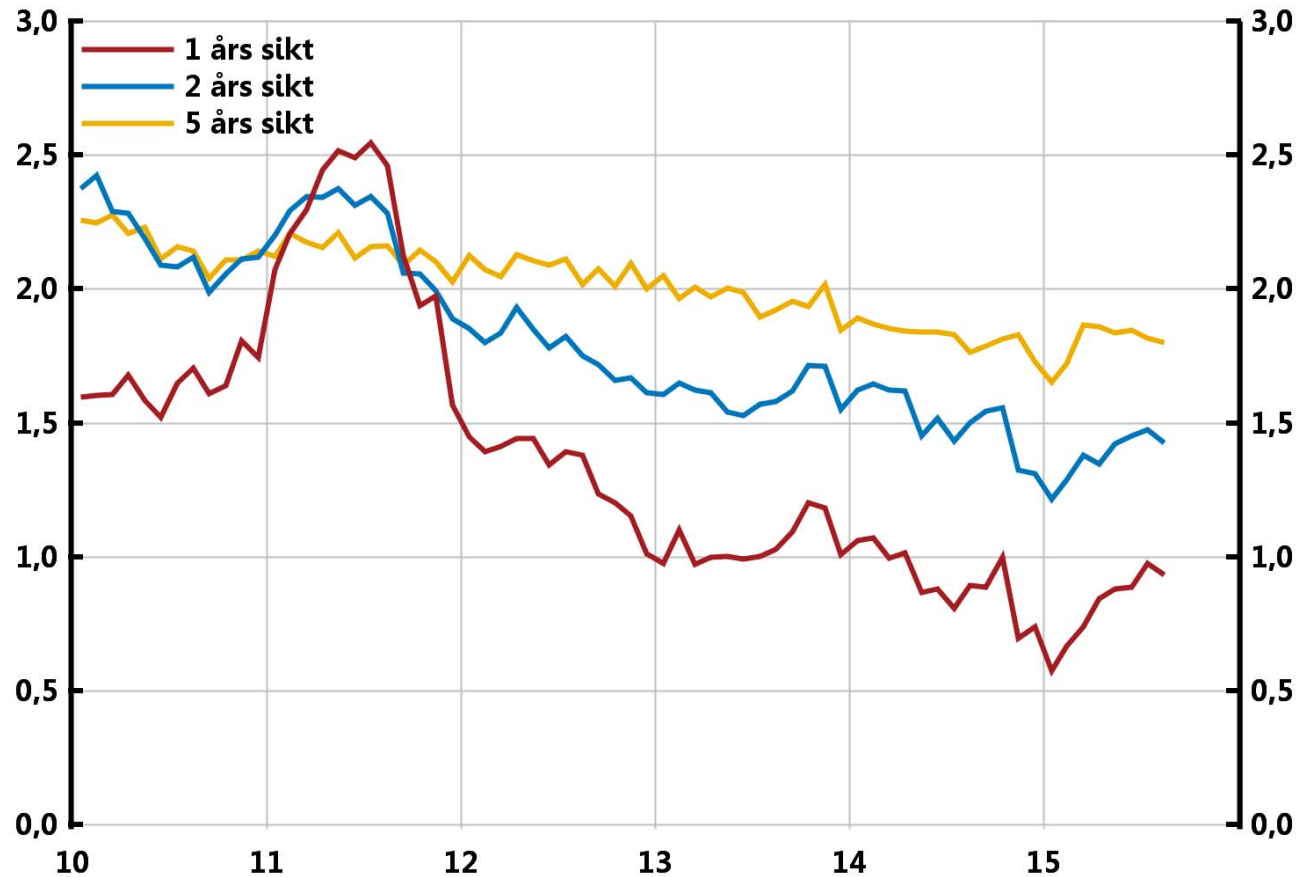

Anm. Svarta streckade linjer avser 95-procentigt konfidensintervall kring medelvärdet.

Källor: SCB och Riksbanken

Diagram 3.7. Inflationsförväntningar bland penningmarknadens aktörer

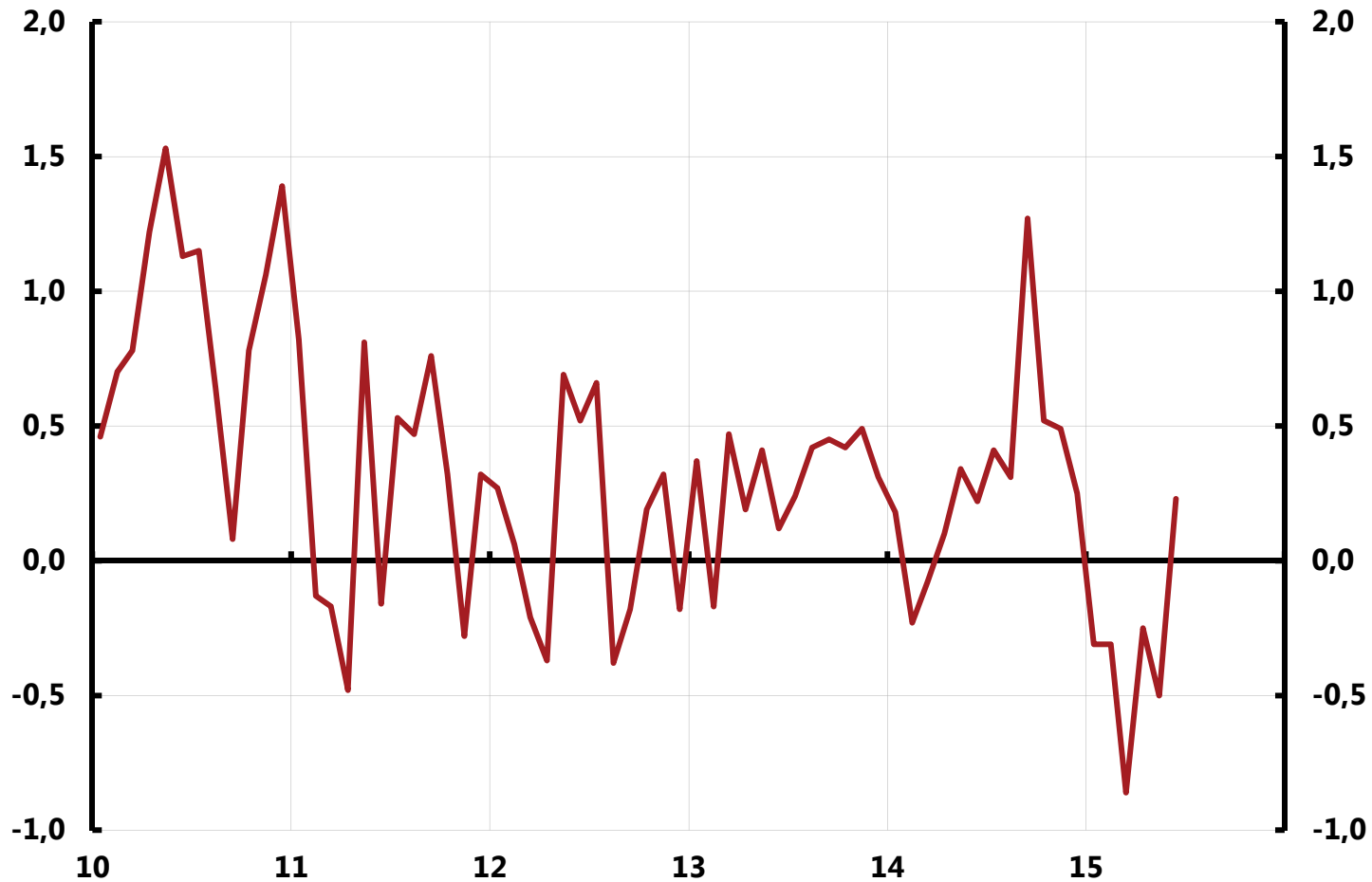
Procent

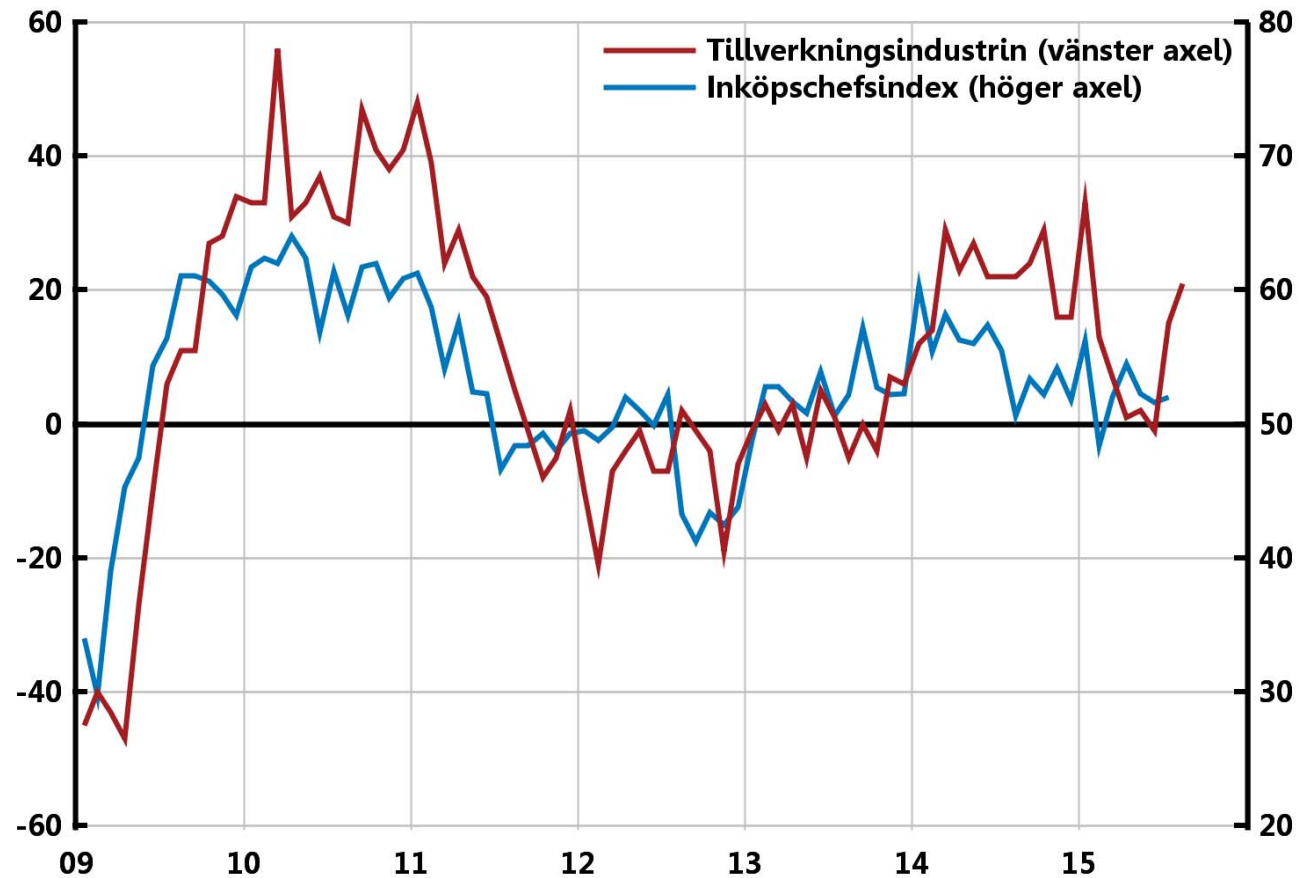
Diagram 3.8. Global varuhandelsvolym

Månadsförändring i procent, tre månaders glidande medelvärde, säsongrensade data

Diagram 3.9. Exportorderingång

Nettotal respektive diffusionsindex, säsongrensade månadsvärden

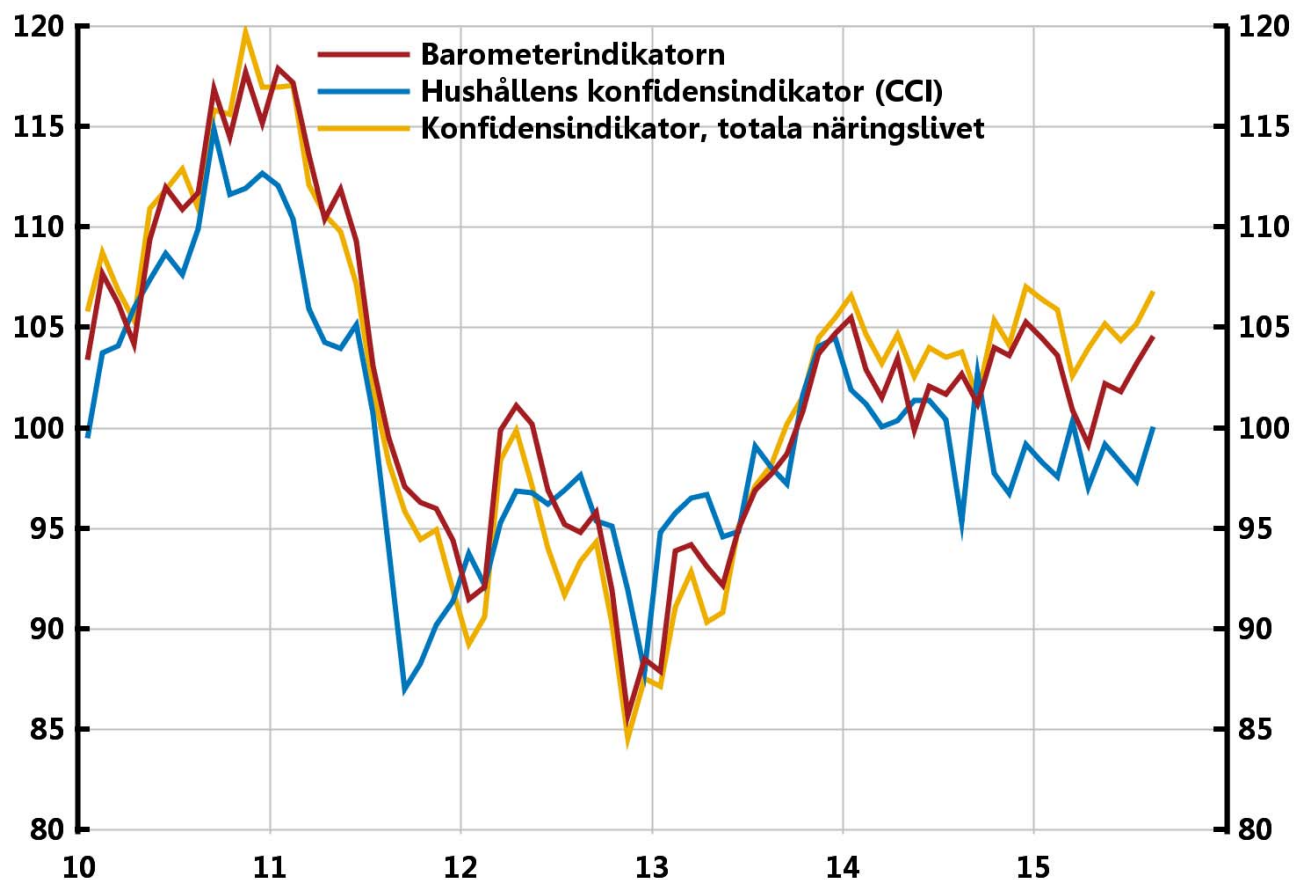

Anm. Diffusionsindex över 50 indikerar tillväxt.

Källor: Konjunkturinstitutet och Swedbank/Silf

Diagram 3.10. Konfidensindikatorer

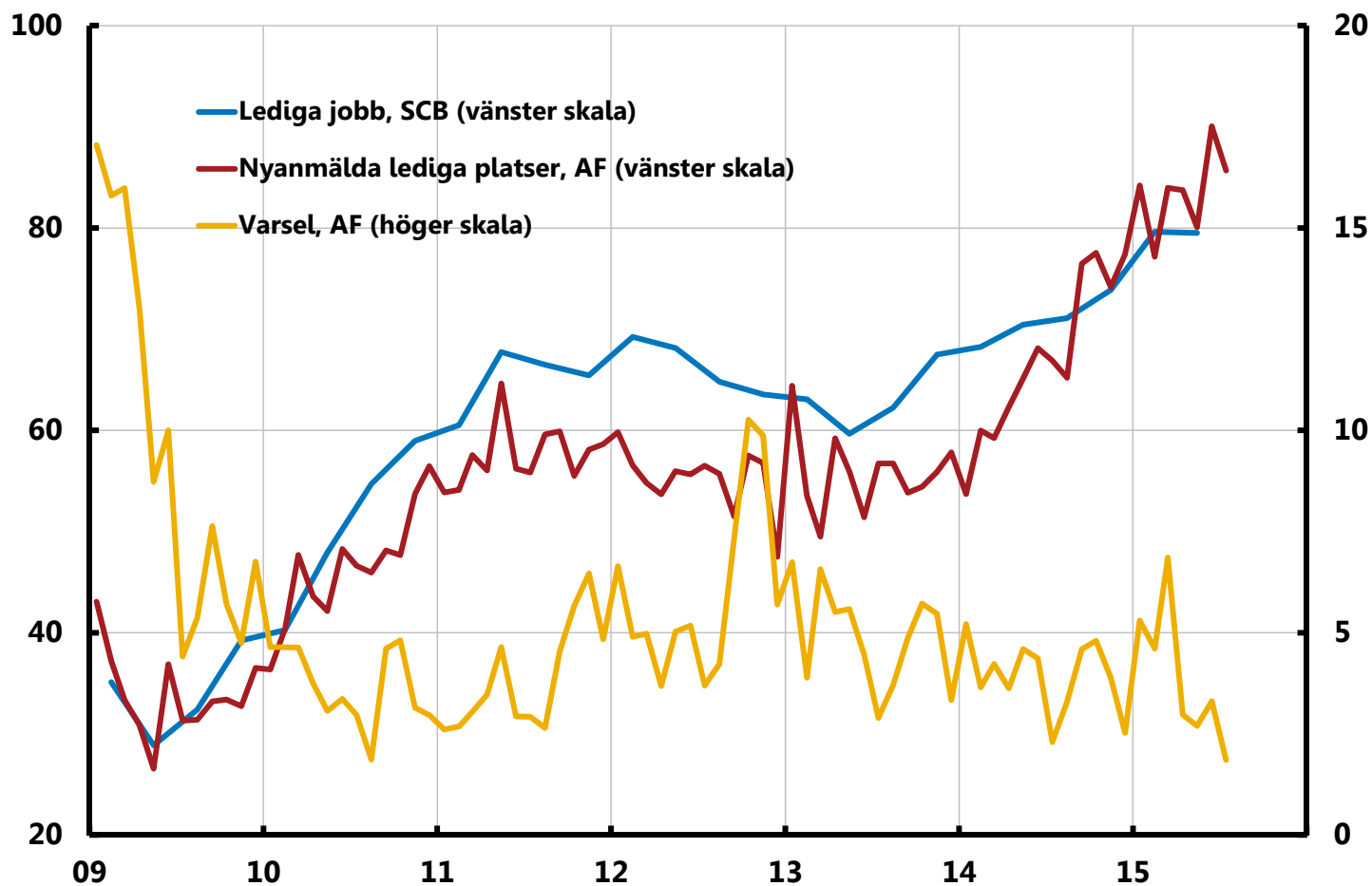
Index, medelvärde = 100, standardavvikelse = 10, säsongrensade data

Diagram 3.11.

Arbetsmarknadsindikatorer

Tusental, säsongrensade data

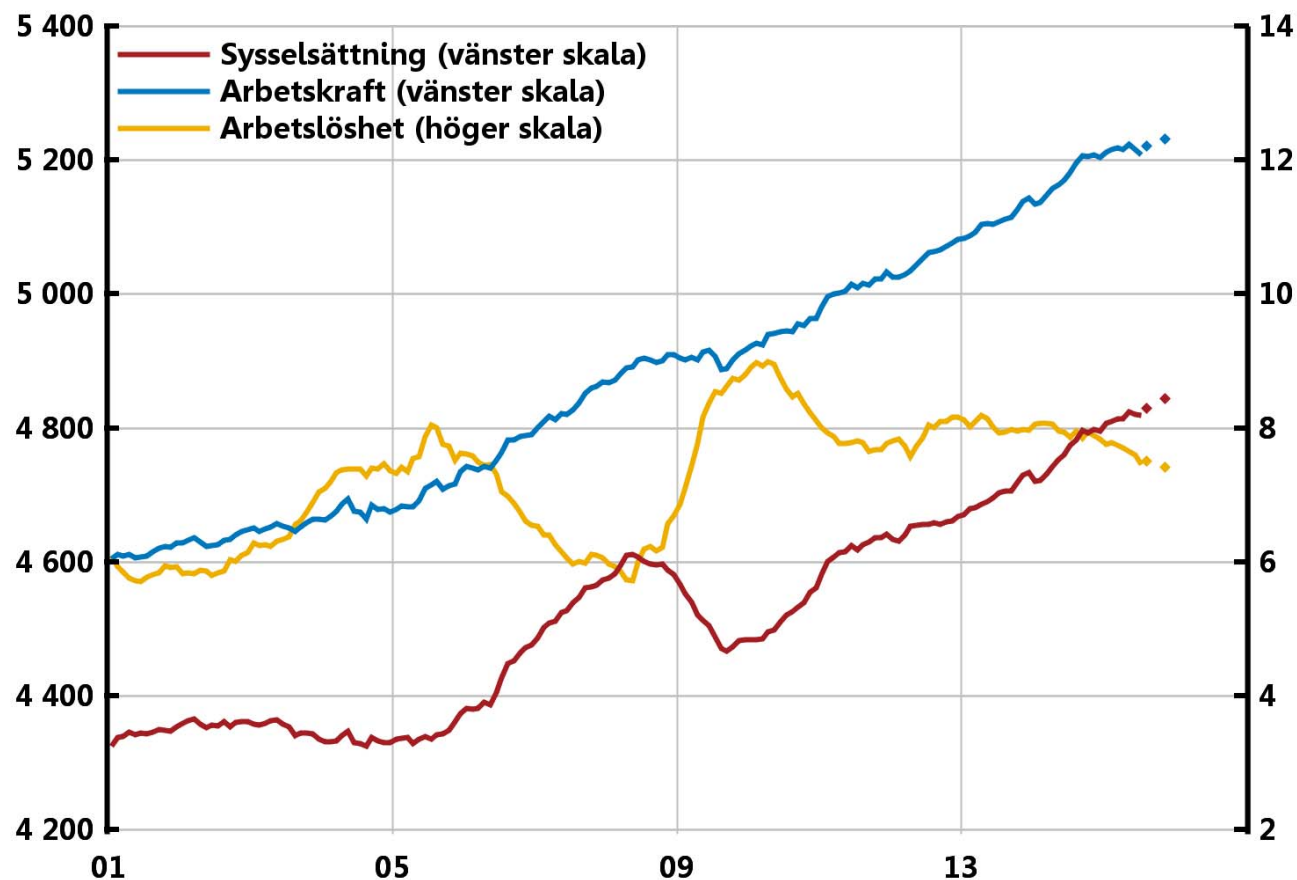

Anm. Lediga jobb är kvartalsdata, övriga är månadsdata.

Källor: Arbetsförmedlingen (AF) och SCB

Diagram 3.12. Sysselsättning, arbetskraft och arbetslöshet

Tusentals personer respektive procent av arbetskraften, 15–74 år, säsongrensade data

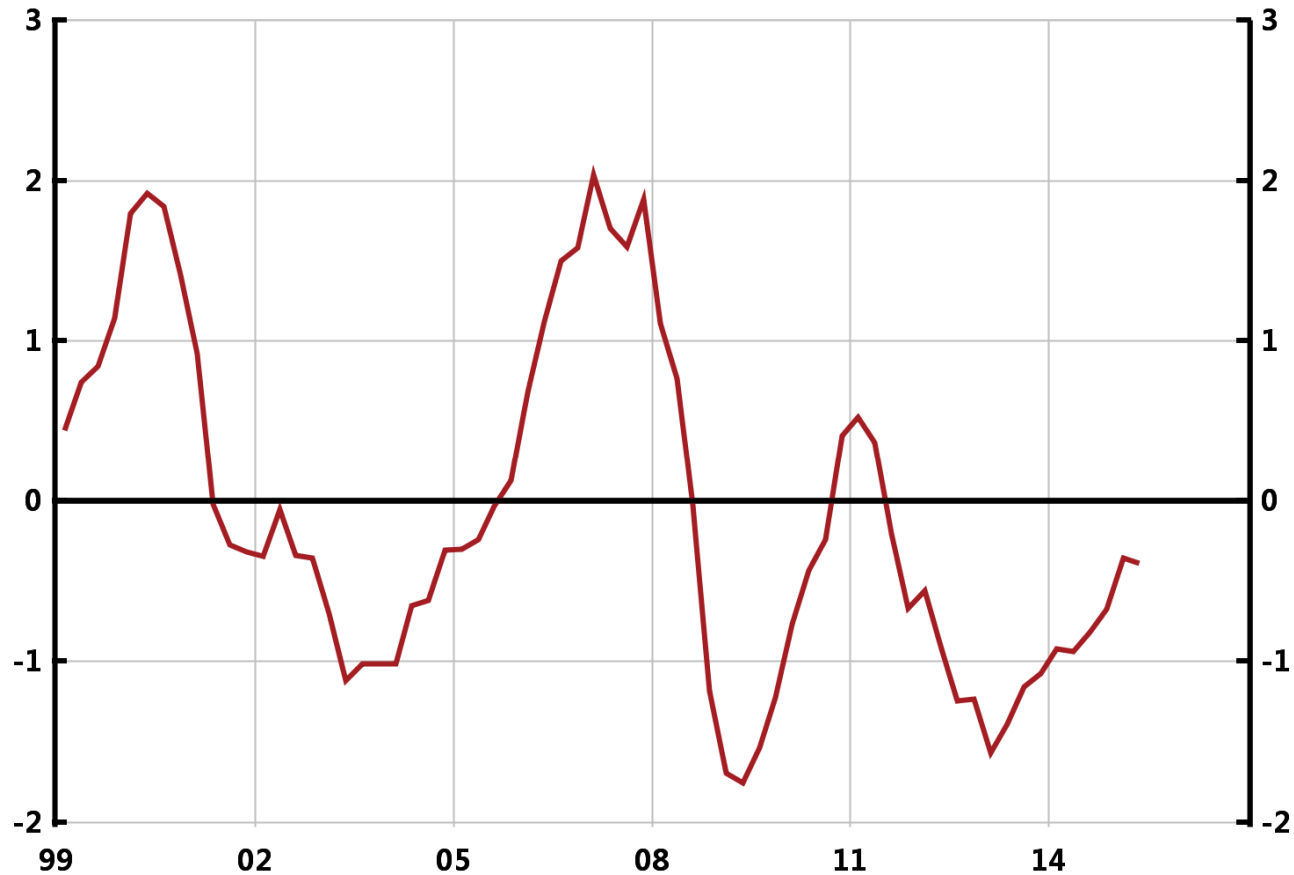

Anm. Tre månaders glidande medelvärde.

Källor: SCB och Riksbanken

Diagram 3.13. RU-indikatorn

Standardavvikelse

Anm. RU-indikatorn är ett mått för resursutnyttjandet. Den är normaliserad så att medelvärdet är 0 och standardavvikelsen är 1.

Källa: Riksbanken

Kapitel 4

Diagram 4.1. Oljepriser och terminspriser

USD per fat

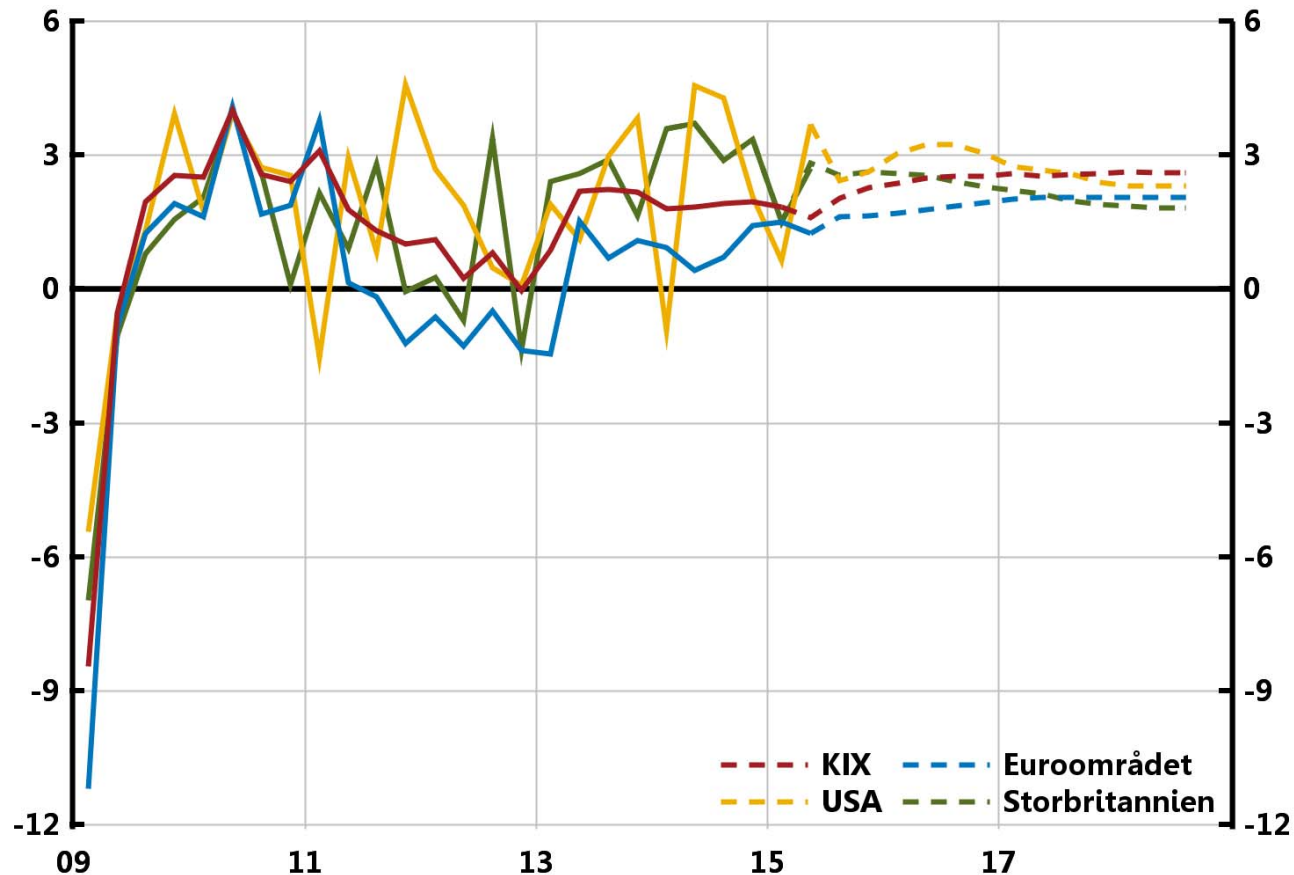
Anm. Brentolja, terminspriserna är beräknade som ett 15-dagars genomsnitt. Utfallet avser månadsgenomsnitt av spotpris.

Källor: Macrobond och Riksbanken

Diagram 4.2. Tillväxt i olika länder och regioner

Kvartalsförändring i procent uppräknad till årstakt, säsongrensade data

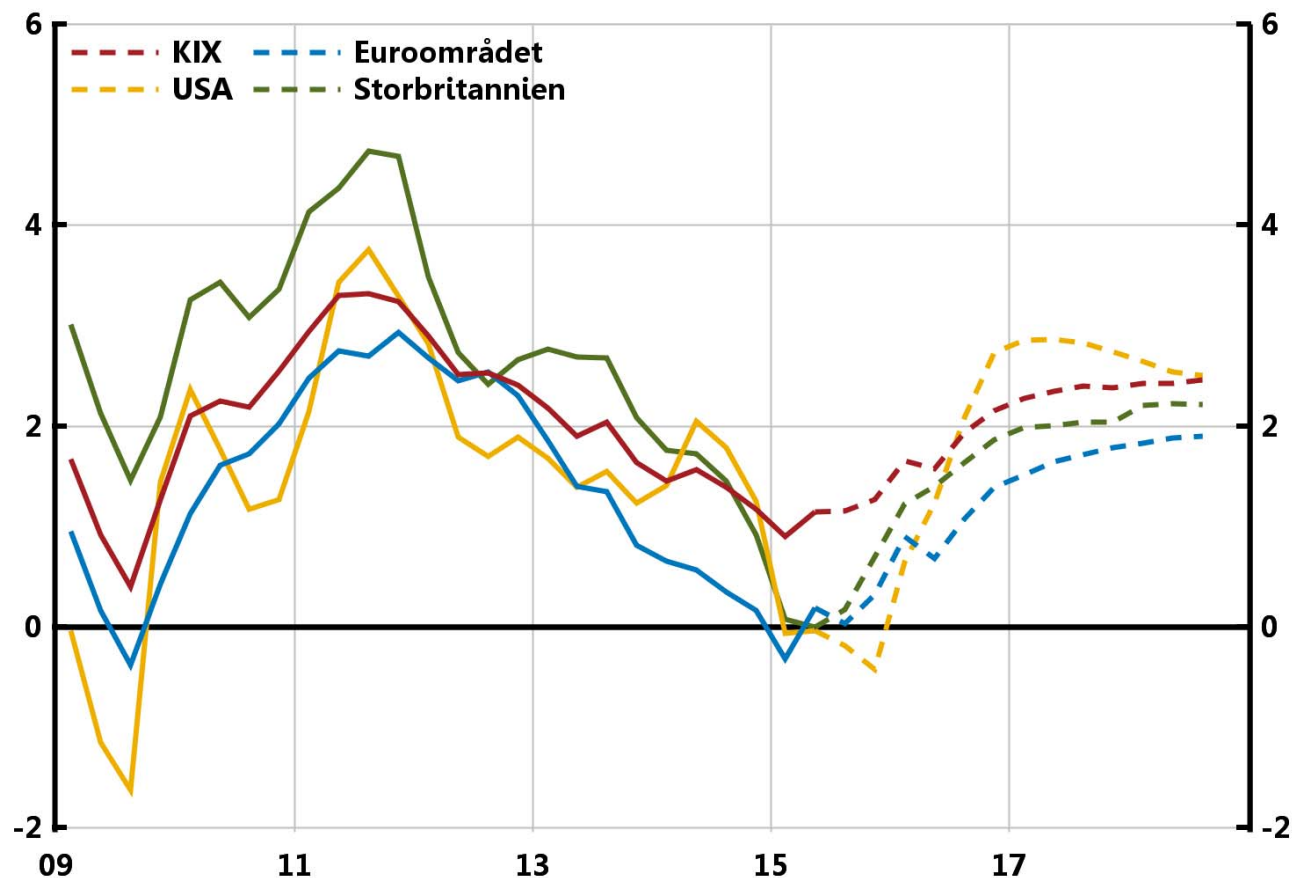

Anm. KIX är en sammanvägning av länder som är viktiga för Sveriges transaktioner med omvärlden.

Källor: Bureau of Economic Analysis, Eurostat, nationella källor, Office for National Statistics och Riksbanken

Diagram 4.3. Inflation i olika länder och regioner

Årlig procentuell förändring

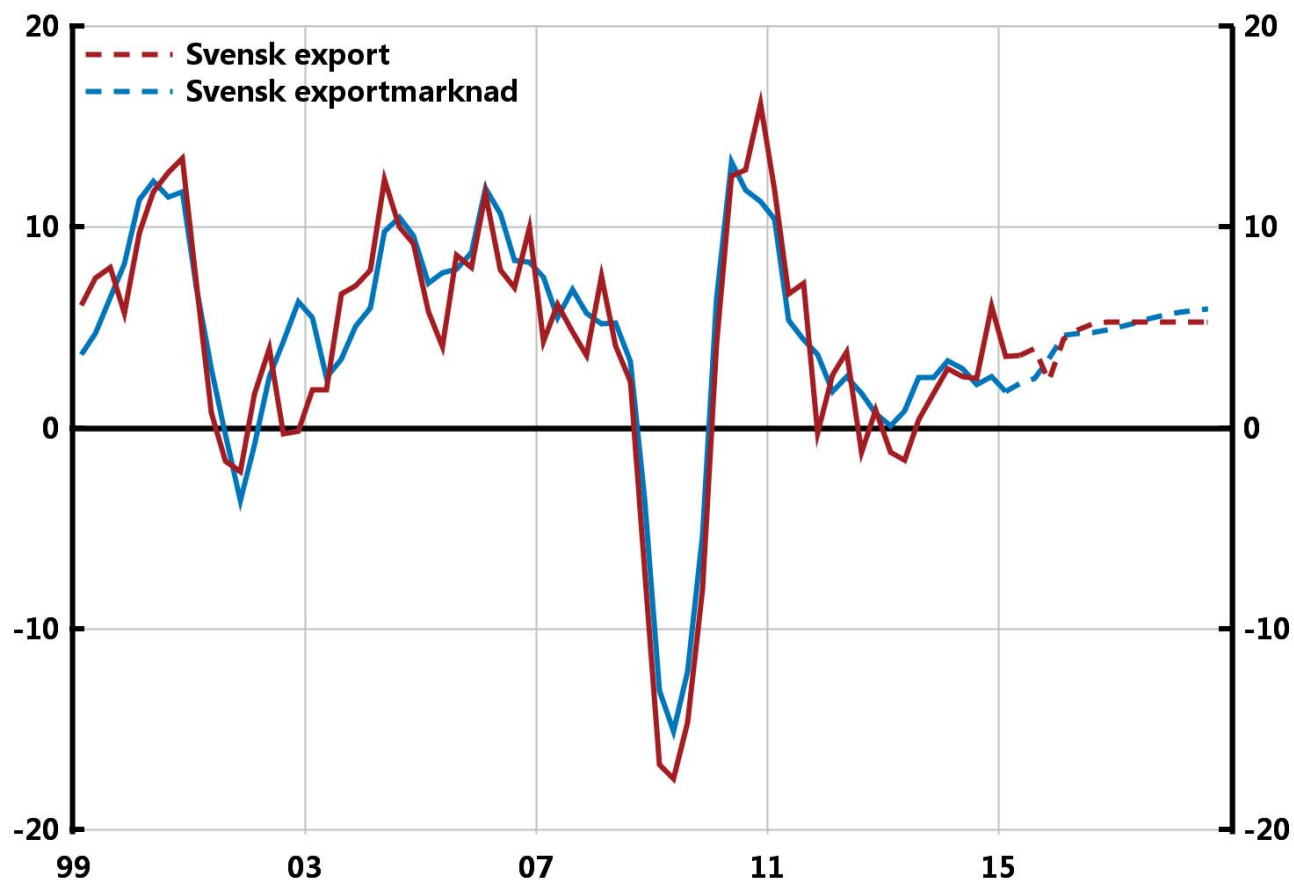

Anm. KIX är en sammanvägning av länder som är viktiga för Sveriges transaktioner med omvärlden. Vid beräkning av KIX-vägd inflation används HIKP för euroområdet och KPI för övriga länder. För euroområdet visas inflation mätt med HIKP och för USA och Storbritannien mätt med KPI.

Källor: Bureau of Labor Statistics, Eurostat, nationella källor, Office for National Statistics och Riksbanken

Diagram 4.4. Export och svensk exportmarknad

Årlig procentuell förändring, kalenderkorrigerade data

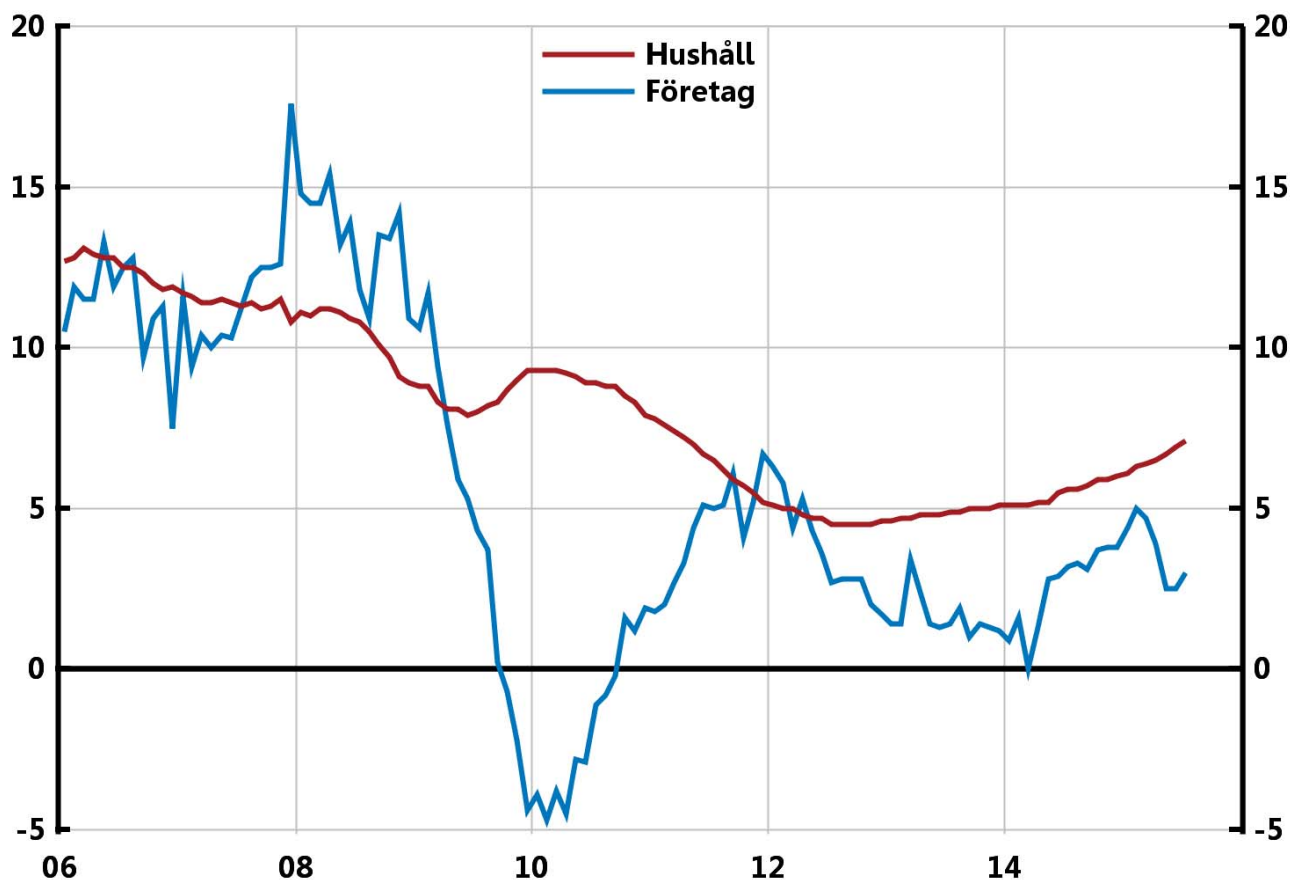

Anm. Index över svensk exportmarknad avser att mäta importefterfrågan i de länder som Sverige exporterar till. Den beräknas genom en sammanvägning av 32 länder och täcker cirka 85 procent av den totala svenska exportmarknaden.

Källor: SCB och Riksbanken

Diagram 4.5. Bankutlåning till hushåll och företag

Årlig procentuell förändring

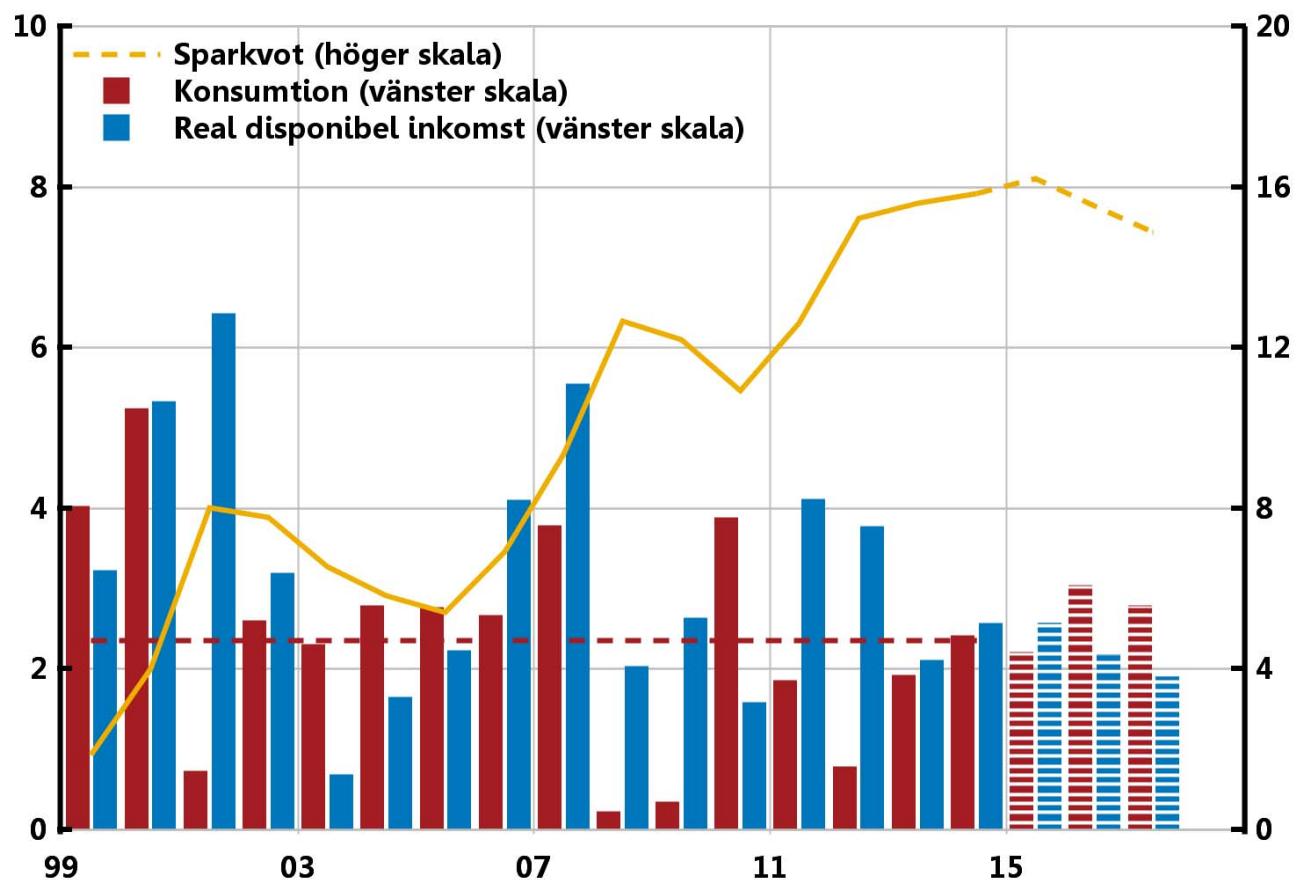

Anm. MFI:s utlåning till hushåll och icke-finansiella företag enligt finansmarknadsstatistiken justerat för omklassificeringar samt köpta och sålda lån från 2006.

Källa: SCB

Diagram 4.6. Hushållens reala disponibla inkomst, konsumtion och sparkvot

Årlig procentuell förändring respektive procent av disponibel inkomst

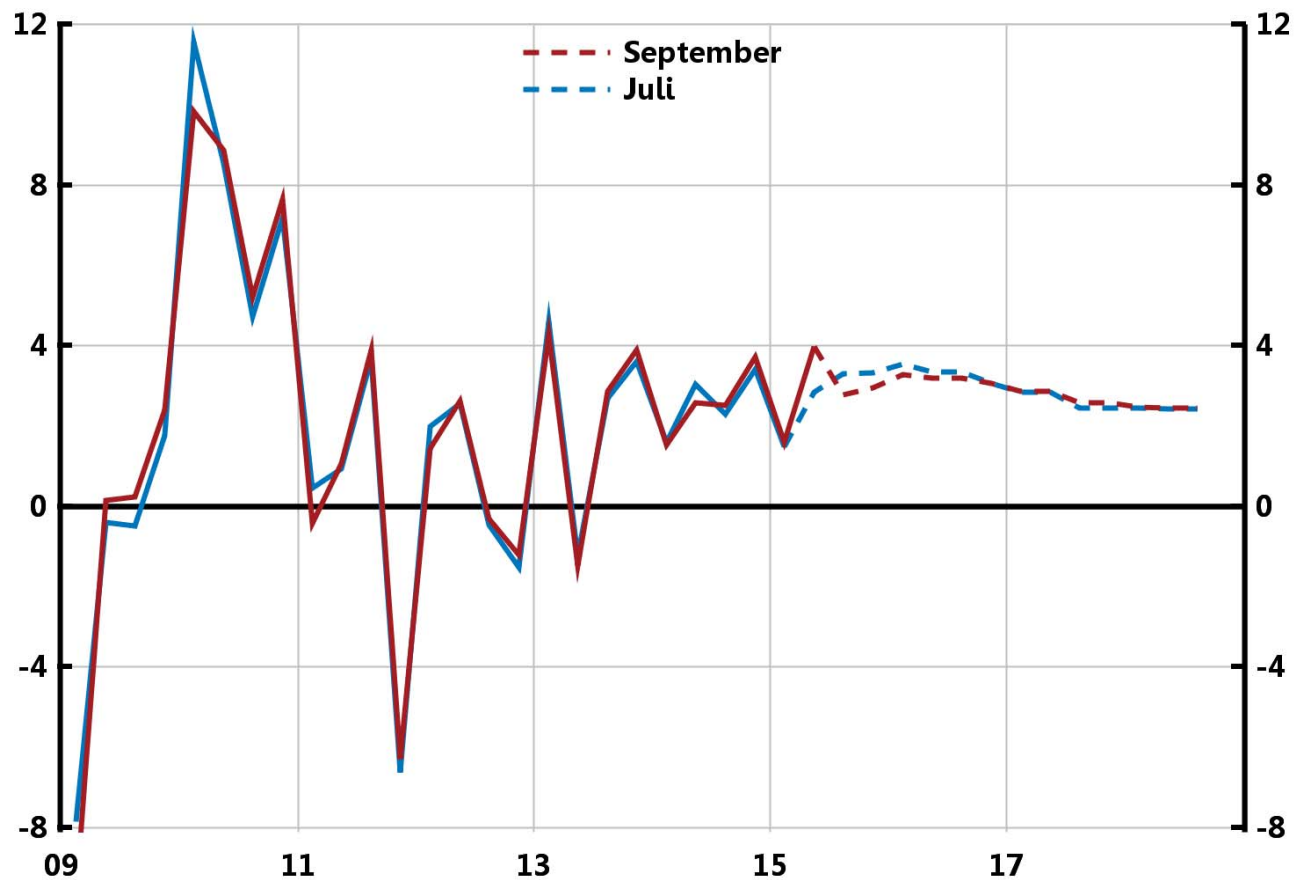

Anm. Sparkvoten är inklusive kollektivt försäringssparande. Disponibel inkomst är deflaterad med hushållens konsumtionsdeflator. Streckad linje avser genomsnitt av konsumtionen mellan 1994 och 2014.

Källor: SCB och Riksbanken

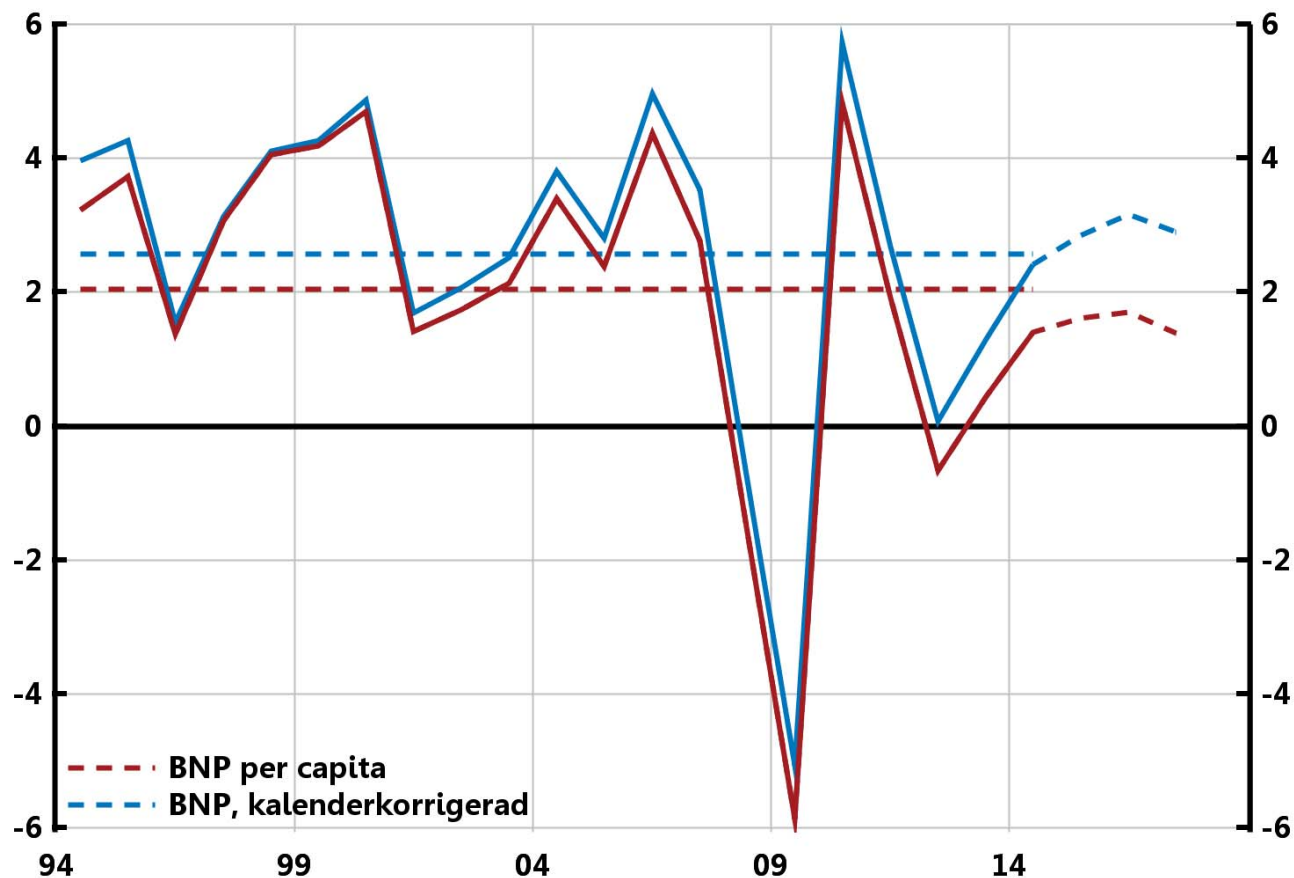
Diagram 4.7. BNP

Kvartalsförändring i procent uppräknad till årstakt, säsongrensade data

Diagram 4.8. BNP och BNP per capita

Årlig procentuell förändring

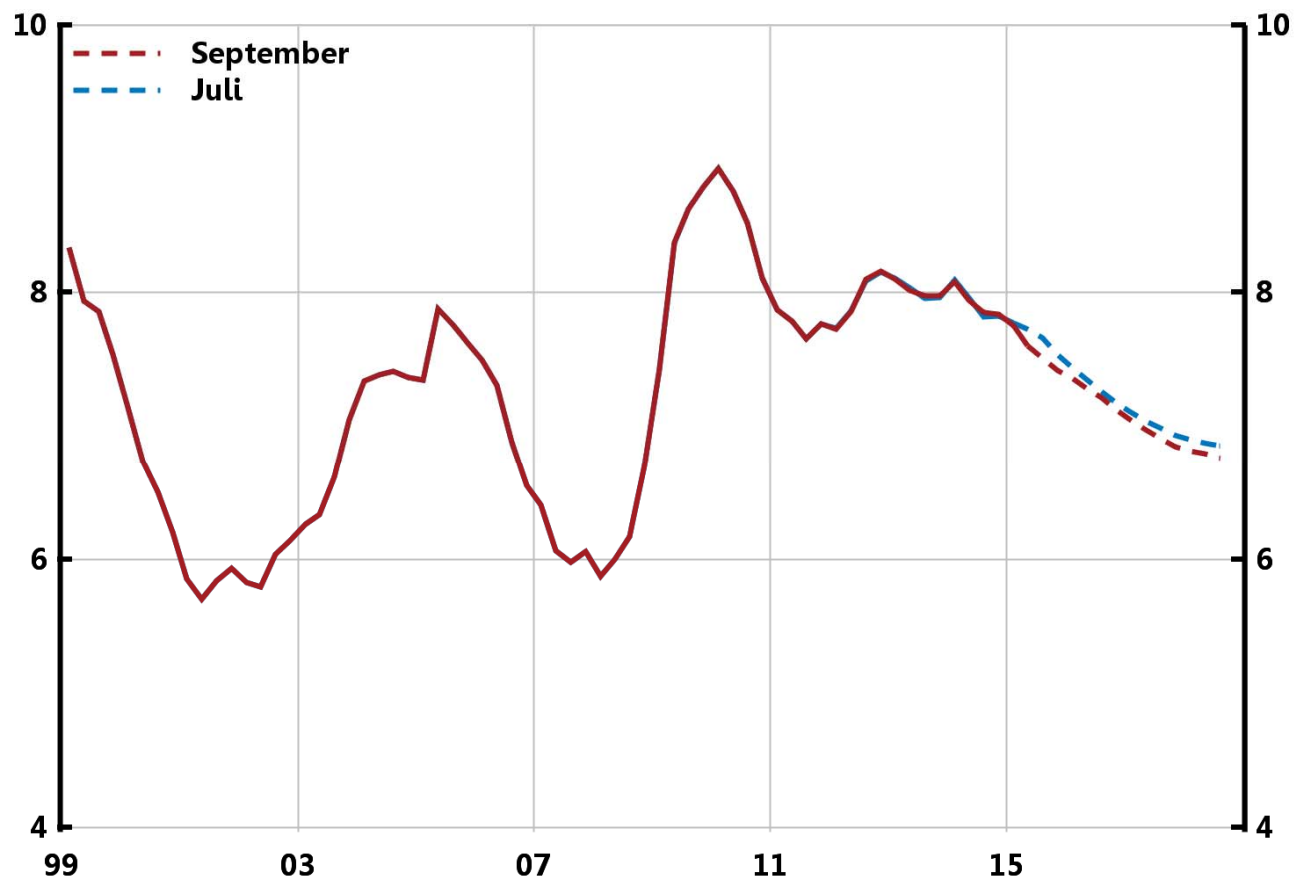

Anm. Streckade linjer avser genomsnitt mellan 1994 och 2014.

Källor: SCB och Riksbanken

Diagram 4.9. Arbetslöshet

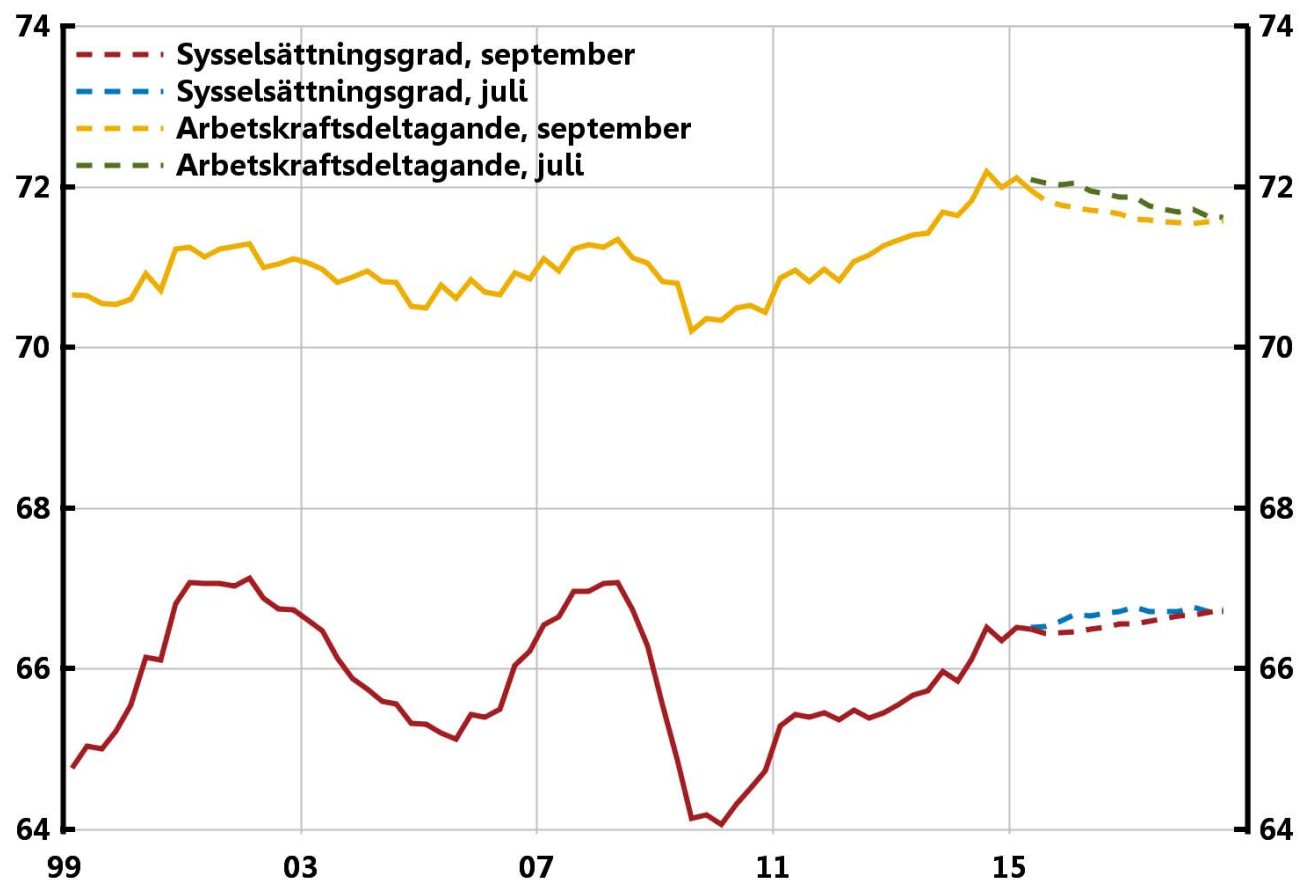
Procent av arbetskraften, 15–74 år, säsongrensade data

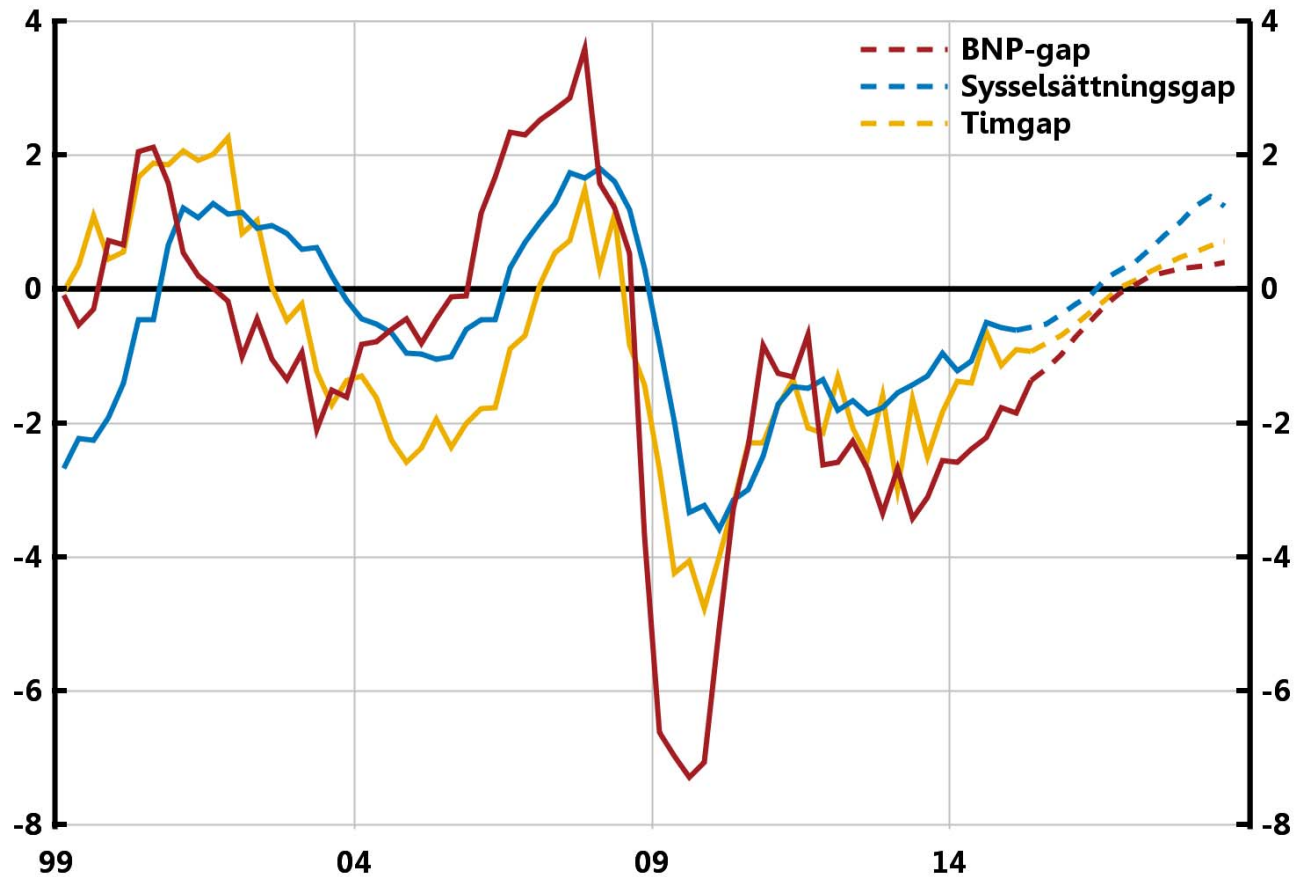
Diagram 4.10. Sysselsättningsgrad och arbetskraftsdeltagande

Sysselsättning och arbetskraft i procent av befolkningen, 15–74 år, säsongrensade data

Diagram 4.11. BNP-gap, sysselsättningsgap och timgap

Procent

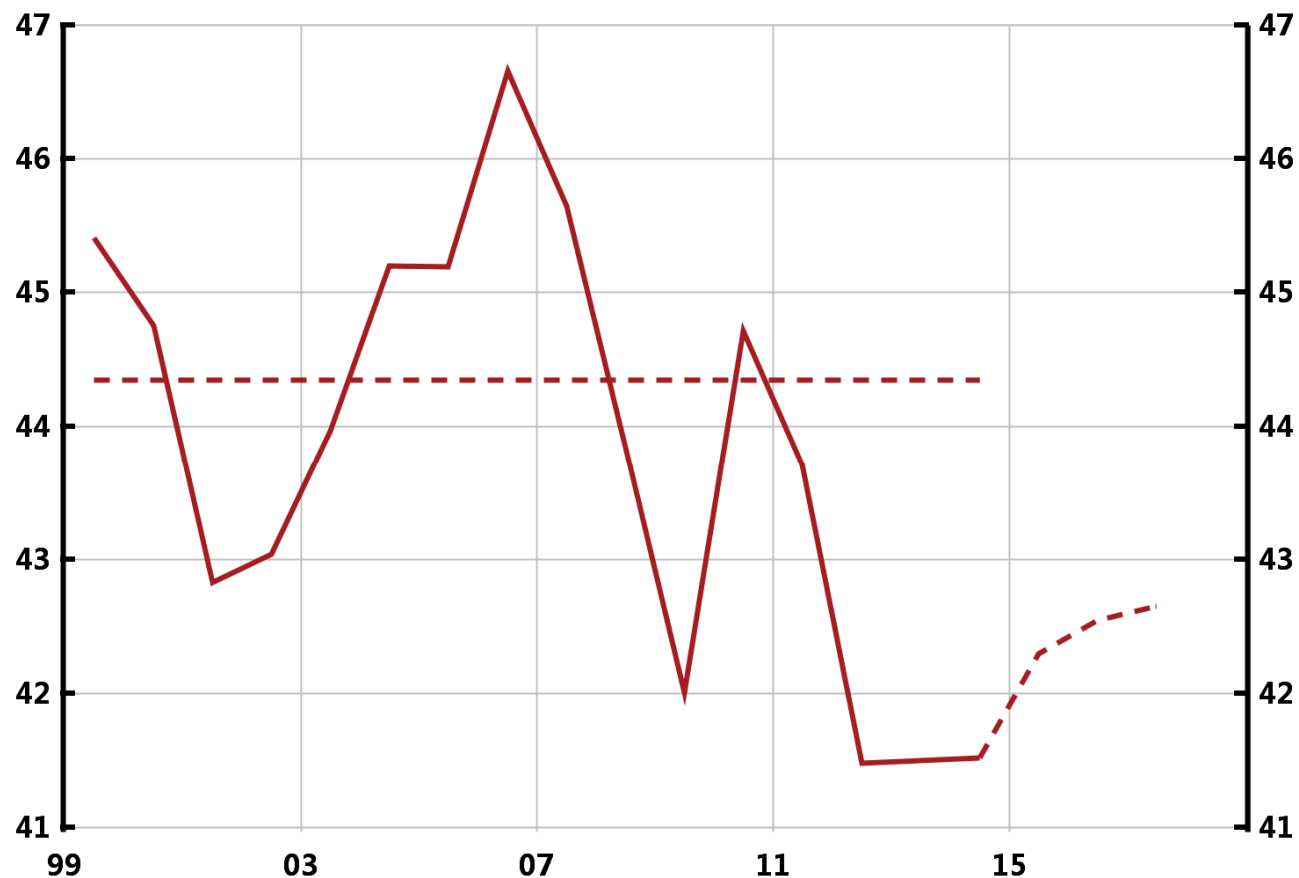

Anm. BNP-gap avser BNP:s avvikelse från sin trend beräknat med en produktionsfunktion. Tim- respektive sysselsättningsgap avser arbetade timmar och antal sysselsattas avvikelse från Riksbankens bedömda trender.

Källor: SCB och Riksbanken

Diagram 4.12. Vinstandel i näringslivet

Procent

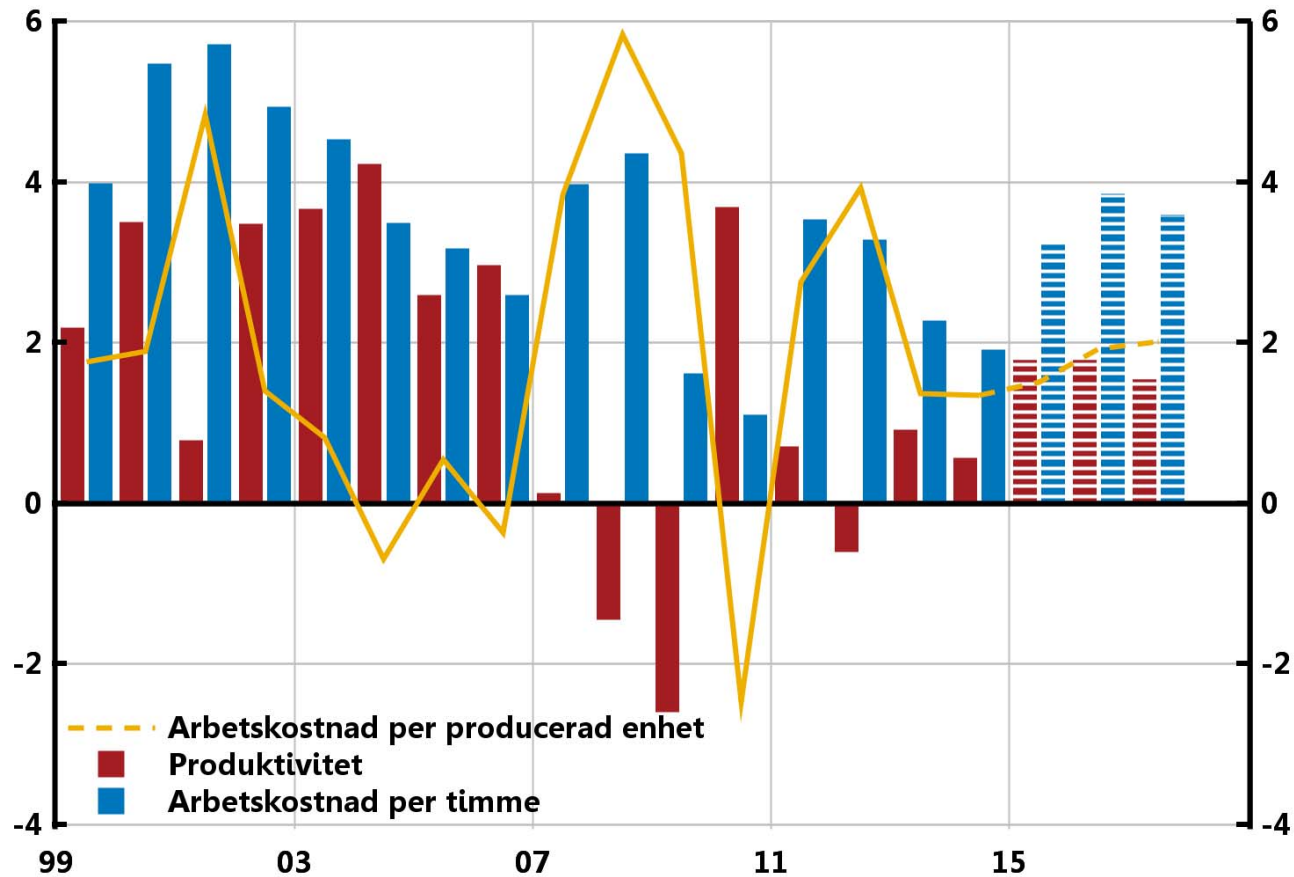

Anm. Streckad linje avser genomsnitt mellan 1980 och 2014.

Källor: SCB och Riksbanken

Diagram 4.13. Kostnadstryck i hela ekonomin

Årlig procentuell förändring

Diagram 4.14. Konkurrensvägd nominell växelkurs, KIX

Index, 1992-11-18 = 100

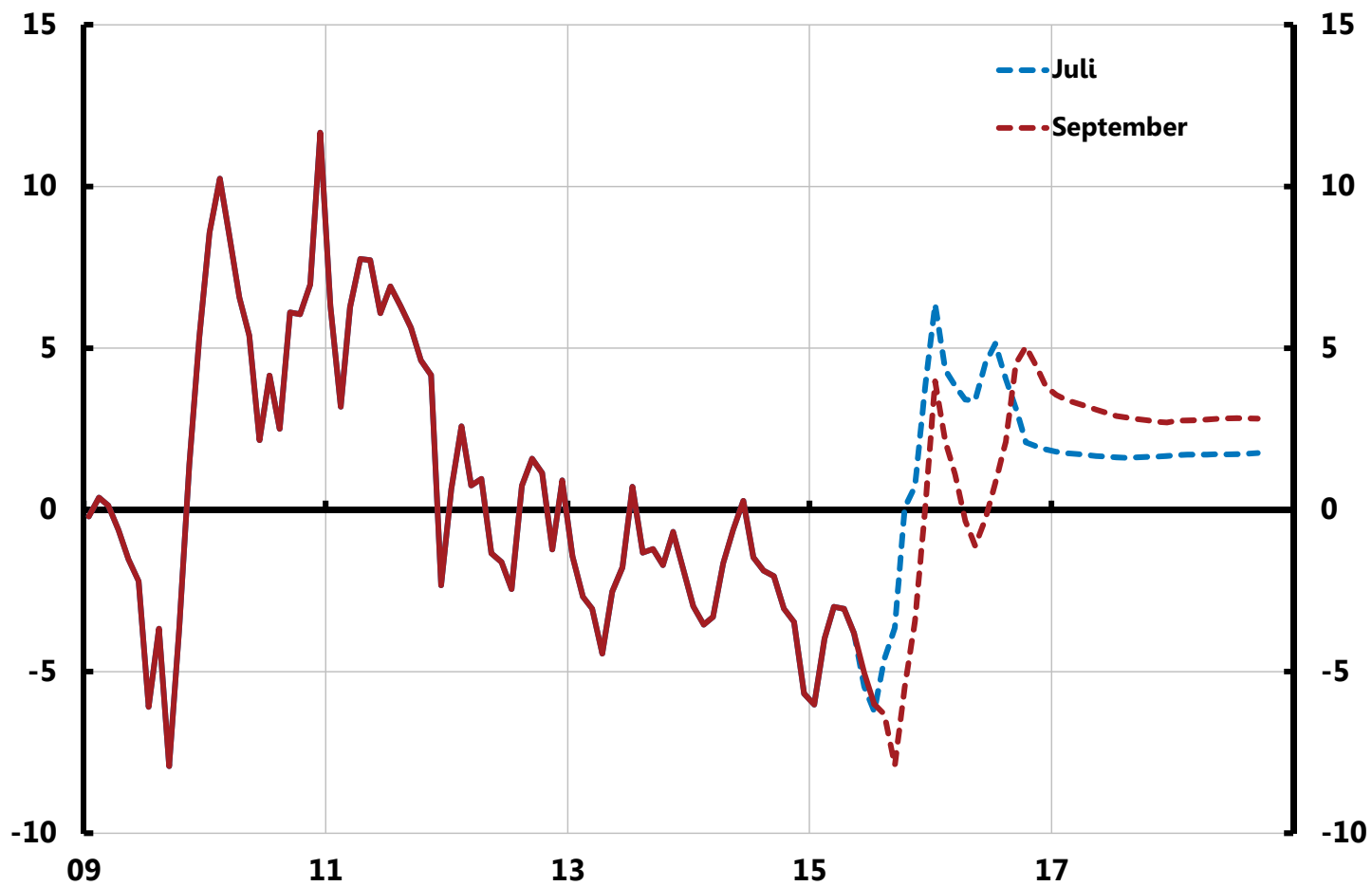

Anm. Utfall är dagsdata och prognoser avser kvartalsmedelvärden. KIX är en sammanvägning av länder som är viktiga för Sveriges transaktioner med omvärlden.

Källa: Riksbanken

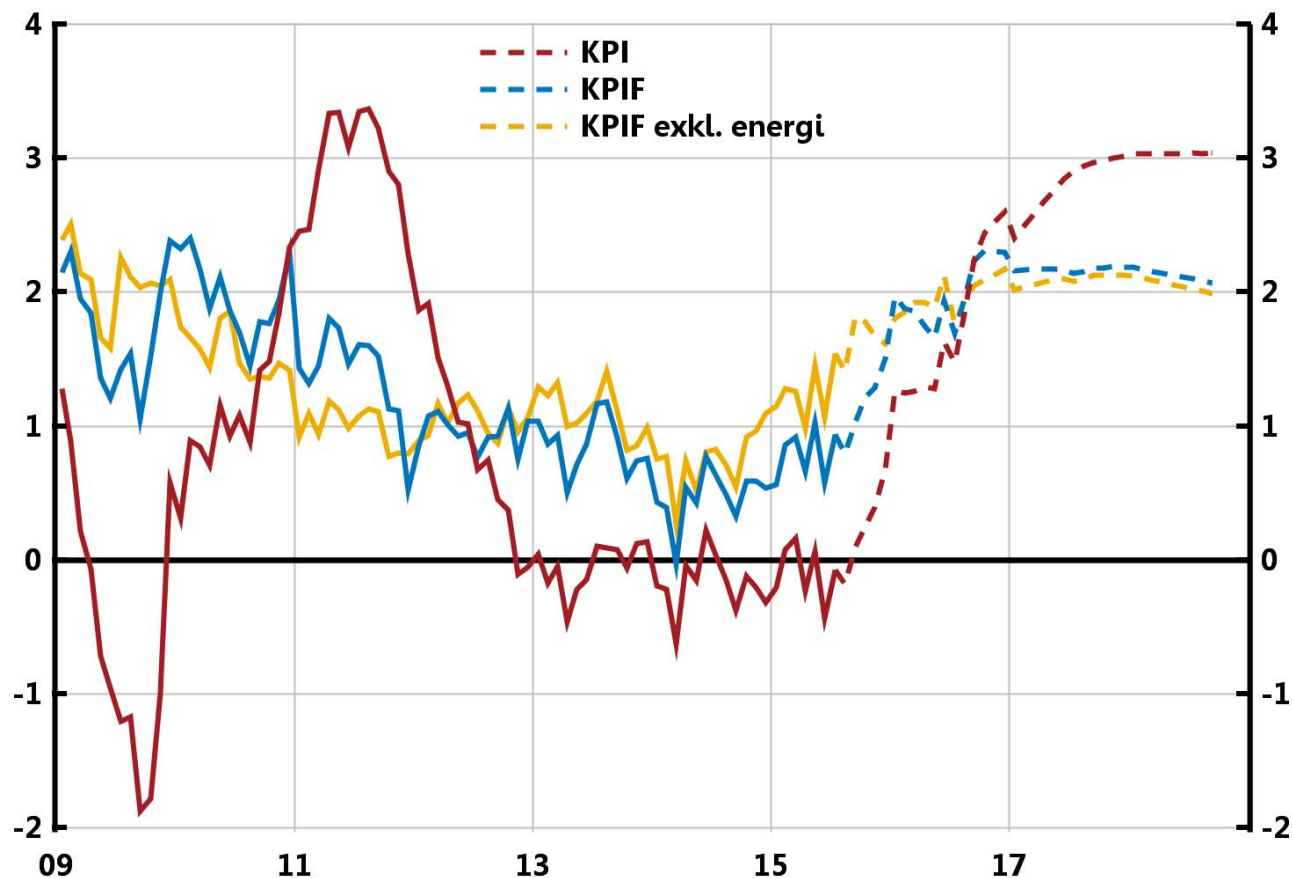
Diagram 4.15. Energipriser

Procent

Diagram 4.16. KPI, KPIF och KPIF exklusive energi

Årlig procentuell förändring

Anm. KPIF är KPI med fast bostadsränta.

Källor: SCB och Riksbanken

Tabeller

Tabell 1. Reporänteprognos

Procent, kvartalsmedelvärden

	2015 kv2	2015 kv3	2015 kv4	2016 kv3	2017 kv3	2018 kv3
Reporänta	-0,3	-0,3 (-0,4)	-0,4 (-0,4)	-0,3 (-0,3)	0,3 (0,3)	0,8 (0,8)

Källa: Riksbanken

Tabell 2. Inflation

Årlig procentuell förändring, årsgenomsnitt

	2014	2015	2016	2017
KPI	-0,2	0,0 (0,2)	1,8 (2,0)	2,8 (2,7)
KPIF	0,5	0,9 (1,1)	2,0 (2,1)	2,2 (2,1)
KPIF exkl. energi	0,7	1,4 (1,4)	2,0 (2,0)	2,1 (2,1)
HIKP	0,2	0,8 (0,9)	1,8 (2,0)	2,1 (2,1)

Anm. KPIF är KPI med fast bostadsränta. HIKP är ett EU-harmoniserat index för konsumentpriser.

Källor: SCB och Riksbanken

Tabell 3. Finansiella prognoser i sammanfattning

Procent om ej annat anges, årsgenomsnitt

	2014	2015	2016	2017
Reporänta	0,5	-0,3 (-0,3)	-0,3 (-0,3)	0,2 (0,2)
10-årsränta	1,8	0,8 (0,9)	1,5 (1,8)	2,5 (2,7)
Växelkurs, KIX, 1992-11-18 = 100	106,7	113,0 (113,0)	110,1 (110,1)	106,3 (106,3)
Offentligt finansiellt sparande*	-1,9	-1,4 (-1,4)	-0,8 (-0,7)	-0,4 (-0,4)

* Procent av BNP

Källor: SCB och Riksbanken

Tabell 4. Internationella förutsättningar

Årlig procentuell förändring om ej annat anges

BNP	PPP-vikter	KIX-vikter	2014	2015	2016	2017
Euroområdet	0,14	0,46	0,9	1,3 (1,4)	1,7 (1,8)	2,0 (2,0)
USA	0,16	0,09	2,4	2,5 (2,3)	3,0 (3,0)	2,8 (2,8)
Japan	0,05	0,03	-0,1	0,6 (0,8)	0,7 (0,8)	0,4 (0,4)
Kina	0,15	0,08	7,5	6,6 (6,5)	6,3 (6,6)	6,1 (6,3)
KIX-vägd	0,75	1,00	2,0	1,9 (1,9)	2,3 (2,4)	2,6 (2,6)
Världen (PPP-vägd)	1,00	-	3,4	3,2 (3,2)	3,7 (3,8)	3,8 (3,9)

Anm. Kalenderkorrigerade tillväxttakter. PPP-vikter avser köpkraftsjusterade BNP-vikter i världen enligt IMF. Konjunkturinstitutet uppdaterar vikterna för kronindexet KIX i början av varje år, med tre års eftersläpning. Siffrorna i tabellen är baserade på nya KIX-vikter för 2012 som används för 2015 och ett antagande om att vikterna under kommande prognosår kommer att utvecklas i enlighet med trenden under de tidigare fem åren.

KPI	2014	2015	2016	2017
Euroområdet (HIKP)	0,4	0,1 (0,3)	1,0 (1,4)	1,7 (1,7)
USA	1,6	-0,2 (0,2)	1,7 (2,2)	2,8 (2,6)
Japan	2,7	0,9 (1,0)	1,4 (1,5)	2,1 (2,1)
KIX-vägd	1,4	1,1 (1,3)	1,8 (2,2)	2,4 (2,4)

	2014	2015	2016	2017
Styrränta i omvärlden, procent	0,2	0,1 (0,1)	0,1 (0,1)	0,4 (0,4)
Råoljepris, USD/fat Brent	99,6	54,4 (62,3)	53,4 (68,4)	58,6 (70,8)
Svensk exportmarknad	2,7	2,5 (2,6)	4,8 (5,0)	5,3 (5,4)

Anm. Styrränta i omvärlden avser en sammanvägning av USA, euroområdet, Norge och Storbritannien.

Källor: Eurostat, IMF, Intercontinental Exchange, nationella källor, OECD och Riksbanken

Tabell 5. Försörjningsbalans

Årlig procentuell förändring om ej annat anges

	2014	2015	2016	2017
Hushållens konsumtion	2,4	2,2 (2,5)	3,0 (3,3)	2,8 (2,8)
Offentlig konsumtion	1,9	2,3 (2,0)	2,8 (2,7)	1,9 (1,9)
Fasta bruttoinvesteringar	7,4	4,3 (6,1)	5,9 (6,3)	4,5 (4,4)
Lagerinvesteringar*	0,2	0,0 (0,0)	0,0 (0,0)	0,0 (0,0)
Export	3,3	3,8 (4,2)	5,4 (5,7)	4,9 (4,9)
Import	6,6	2,9 (5,1)	6,2 (6,5)	5,8 (5,7)
BNP	2,3	3,1 (2,9)	3,4 (3,6)	2,6 (2,6)
BNP, kalenderkorrigerad	2,4	2,8 (2,6)	3,2 (3,3)	2,9 (2,9)
Slutlig inhemsk efterfrågan*	3,3	2,6 (3,1)	3,5 (3,7)	2,9 (2,9)
Nettoexport*	-1,1	0,5 (-0,2)	-0,1 (-0,2)	-0,2 (-0,2)
Bytesbalans (NR), procent av BNP	6,2	6,7 (6,2)	6,2 (5,7)	5,6 (5,2)

* Bidrag till BNP-tillväxten, procentenheter

Anm. Siffrorna avser faktiska, ej kalenderkorrigerade, tillväxttakter, om ej annat anges. NR avser nationalräkenskaperna.

Källor: SCB och Riksbanken

Tabell 6. Produktion och sysselsättning

Årlig procentuell förändring om ej annat anges

	2014	2015	2016	2017
Folkmängd, 15-74 år	0,7	0,8 (0,9)	1,1 (1,2)	1,2 (1,2)
Potentiellt arbetade timmar	0,7	0,7 (0,8)	0,8 (0,8)	0,8 (0,9)
BNP, kalenderkorrigerad	2,4	2,8 (2,6)	3,2 (3,3)	2,9 (2,9)
Arbetade timmar, kalenderkorrigerad	1,8	1,0 (1,1)	1,3 (1,5)	1,3 (1,3)
Sysselsatta, 15-74 år	1,4	1,2 (1,4)	1,2 (1,4)	1,3 (1,2)
Arbetskraft, 15-74 år	1,3	0,8 (1,1)	0,8 (1,0)	1,0 (0,9)
Arbetslöshet, 15-74 år*	7,9	7,6 (7,7)	7,2 (7,3)	6,9 (7,0)

* Procent av arbetskraften

Anm. Med potentiellt arbetade timmar avses den långsiktigt hållbara nivån på antal arbetade timmar enligt Riksbankens bedömning.

Källor: SCB och Riksbanken

Tabell 7. Löner och arbetskostnader i hela ekonomin

Årlig procentuell förändring, kalenderkorrigerade data om ej annat anges

	2014	2015	2016	2017
Timplön, KL	2,8	2,6 (2,6)	3,2 (3,2)	3,4 (3,4)
Timplön, NR	1,8	3,0 (2,8)	3,3 (3,3)	3,6 (3,6)
Arbetsgivaravgifter*	0,1	0,3 (0,3)	0,5 (0,5)	0,0 (0,0)
Arbetskostnad per timme, NR	1,9	3,2 (3,2)	3,8 (3,8)	3,6 (3,6)
Produktivitet	0,6	1,8 (1,5)	1,8 (1,8)	1,5 (1,6)
Arbetskostnad per producerad enhet	1,3	1,4 (1,6)	2,0 (2,0)	2,0 (1,9)

* Bidrag till ökningen av arbetskostnaderna, procentenheter

Anm. KL avser konjunkturlönestatistiken och NR avser nationalräkenskaperna. Arbetskostnad per timme definieras som summan av egentliga löner, sociala avgifter och löneskatter dividerad med totalt antal arbetade timmar, säsongrensade data. Arbetskostnad per producerad enhet definieras som arbetskostnad dividerad med säsongrensat förädlingsvärde i fast pris.

Källor: Medlingsinstitutet, SCB och Riksbanken